

**«Аграрлық несие корпорациясы»
акционерлік қоғамы**

Қаржылық есептілік

*2015 жыл үшін
тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық қорытындысымен*

EY

Building a better
working world

МАЗМҰНЫ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Қаржылық жағдай туралы есеп.....	1
Пайда мен шығыстар туралы есеп.....	2
Жиынтық кіріс туралы есеп.....	3
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп.....	4
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп.....	5

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. Қызметінің сипаты.....	6
2. Есептілікті дайындау негізі.....	6
3. Есеп саясатының негізгі ережелері.....	9
4. Маңызды есептік пікірлер және бағалаулар.....	20
5. Ақша қаражаты мен оның баламалары.....	21
6. Несиелік ұйымдардағы қаражат.....	22
7. Клиенттерге берілетін несиелер.....	22
8. Негізгі құралдар.....	23
9. Материалдық емес активтер.....	24
10. Басқа да активтер.....	24
11. Несиелік ұйымдардың қаражаты.....	25
12. Акционердің алдындағы берешек.....	25
13. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар.....	26
14. Басқа да міндеттемелер.....	26
15. Салық салу.....	26
16. Капитал.....	28
17. Қызметкерлер құрамының шығыстары және өзге операциялық шығыстар.....	29
18. Шарттық және шартты міндеттемелер.....	29
19. Тәуекелдерді басқару.....	30
20. Қаржы құралдарының әділ құны.....	34
21. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау.....	37
22. Байланысты тараптармен операциялар.....	37
23. Капитал жеткіліктігі.....	38
24. Есепті күннен кейінгі оқиға.....	39

Тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы

«Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамның Акционері мен Басшылығына

Біз қоса беріліп отырған «Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамының (бұдан әрі мәтін бойынша - «Корпорация») 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайы туралы есептен, пайда мен шығыстар туралы есептен, жиынтық кіріс туралы есептен, капиталдағы өзгерістер туралы есептен және көрсетілген күнде аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ есеп саясатының маңызды аспектілері туралы ақпарат пен басқа да түсіндірме ақпараттан тұратын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Қаржылық есептілікке қатысты басшылықтың жауапкершілігі

Корпорация басшылығы осы қаржылық есептілікті Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірлеуге және дұрыс беруге, сондай-ақ басшылықтың пікірінше адал емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп айқындайтын ішкі бақылау процедуралары үшін жауап береді.

Аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің міндетіміз жүргізілген аудиттің негізінде осы қаржылық есептілік туралы өз ойымызды білдіру болып табылады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар біздің әдеп нормаларын сақтауымызды, аудитті қаржылық есептілікте маңызды бұрмаланулардың жоқтығына жеткілікті түрде сенімді болатындай етіп жоспарлауымызды және жүргізуімізді талап етеді.

Аудит қаржылық есептілікте берілген сомалар мен ақпаратқа қатысты аудиторлық дәлелдер алуға бағытталған процедуралардың орындалуын қамтиды. Шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан қаржылық есептіліктің едәуір бұрмалану тәуекелін бағалауды қоса алғанда, процедураларды таңдау аудитор тұжырымдарына негізделеді. Бұл тәуекелді бағалау кезінде аудитор қаржылық есептілікті дайындау мен дұрыс беруге қатысты ішкі бақылау аспектілерін компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірін білдіру үшін емес, нақты жағдайларда қажет аудит процедураларын анықтау үшін қарастырады. Сондай-ақ Аудит таңдалған есеп саясатының орындылығы мен компанияның басшылығы жасаған бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін бағалауды және тұтас қаржылық есептіліктің берілуін бағалауды қамтиды.

Біз алған аудиторлық дәлелдер пікірімізді білдіруге жеткілікті әрі тиісінше деп санаймыз.

Пікір

Біздің ойымызша қаржылық есептілік барлық маңызды аспектілерде «Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамның 2015 жылдың 31 желтоқсанына қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін оның қаржы нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес лайықты түрде көрсетеді.

Ernst & Young LLP

Евгений Жемалетдинов
Аудитор / «Эрнст энд Янг» ЖШС-тің
Бас директоры

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі
2005 жылғы 15 шілдеде берген сериясы МФЮ-2
№0000003 болатын Қазақстан
Республикасының аумағында аудиторлық
қызметпен айналысуға арналған мемлекеттік
лицензия

2016 жылғы 18 наурыз

Аудитордың 2003 жылғы 24 желтоқсандағы
№ 0000553 біліктілік куәлігі

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2015 жылдың 31 желтоқсанына

(мың теңгемен)

	Ескер.	2015 жылғы 31 желтоқсан	2014 жылғы 31 желтоқсан
Активтер			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	5	7.414.124	1.518.118
Несиелік ұйымдардағы қаражат	6	9.243.167	107.523
Клиенттерге берілетін несиелер	7	124.504.541	100.605.389
Жылжымайтын мүлікке инвестициялар	8	359.573	74.599
Негізгі құралдар	8	244.758	205.189
Материалдық емес активтер	9	175.247	206.628
Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтер	15	233.574	422.490
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер	15	427.022	565.562
Сатуға арналған активтер		5.250	10.500
Басқа да активтер	10	1.362.163	1.935.233
Активтер жиыны		143.969.419	105.651.231
Міндеттемелер			
Несиелік ұйымдардың қаражаты	11	-	2.012.375
Акционердің алдындағы берешек	12	27.360.358	12.532.609
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13	27.742.150	2.883.066
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек		19.942	59.779
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері		152.885	133.914
Басқа да міндеттемелер	14	230.230	125.258
Міндеттемелер жиыны		55.505.565	17.747.001
Капитал			
Жарғылық капитал	16	94.227.371	94.227.371
Қосымша капитал		5.291.347	4.296.627
Резервтік капитал		1.086.111	1.036.490
Шартты бөлу резерві		(8.594.957)	(7.521.118)
Жинақталған дефицит		(3.546.018)	(4.135.140)
Капитал жиыны		88.463.854	87.904.230
Міндеттемелер мен капитал жиыны		143.969.419	105.651.231
Бір акцияның баланстық құны (теңге)		936,97	930,70

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Гүлназ Төреханқызы Атамқұлова

Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз

6-39 бет аралығында қоса берілген ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ПАЙДА МЕН ШЫҒЫСТАР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	Ескер.	2015	2014
Пайыздық кірістер			
Клиенттерге берілетін несиелер		10.088.673	7.148.646
Несиелік ұйымдардағы қаражат		540.437	532.856
Ақша қаражаты мен оның баламалары		575.443	104.587
РЕПО операциясынан түскен кіріс		-	11.759
		11.204.553	7.797.848
Пайыздық шығыстар			
Акционердің алдындағы берешек		(1.889.074)	(1.009.852)
Несиелік ұйымдардың қаражаты		(55.155)	(221.340)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(1.414.937)	(340.463)
Мемлекеттік және бюджеттен тыс ұйымдардың алдындағы берешек		(3.056)	(4.680)
		(3.362.222)	(1.576.335)
Таза пайыздық кіріс		7.842.331	6.221.513
Несиелердің құнсыздану резерві	6, 7	(3.557.741)	(2.517.182)
Құнсыздану резервін шегере отырып таза пайыздық кіріс		4.284.590	3.704.331
Валюта баптарын қайта бағалаудан болған таза кірістер / (залалдар)		14.129	(29.251)
Дилинг операцияларынан түскен кіріс		-	99.300
Басқа да кірістер		397.067	131.404
Пайыздық емес кірістер		411.196	201.453
Қызметкерлер құрамының шығыстары	17	(1.861.433)	(1.600.122)
Басқа да операциялық шығыстар	17	(1.243.335)	(1.032.307)
Пайыздық емес шығыстар		(3.104.768)	(2.632.429)
Пайда салығы бойынша шығыстарға дейінгі пайда		1.591.018	1.273.355
Пайда салығы бойынша шығыс	15	(505.689)	(777.148)
Есепті жылғы пайда		1.085.329	496.207
Акцияға базалық және бөлінген пайда (теңгемен)		11,52	5,88

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Гүлназ Төреханқызы Атамқұлова

Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтулина

Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз

6-39 бет аралығында қоса берілген ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП**2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін***(мың теңгемен)*

	<i>Ескер.</i>	2015	2014
Есепті жылғы пайда		1.085.329	496.207
Басқа да жиынтық кіріс		-	-
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны		1.085.329	496.207

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Гүлназ Төреханқызы Атамжолдова

Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Резервтік капитал	Шартты бөлу резерві	Жинақталған дефицит	Жиыны
2013 жылдың 31 желтоқсанына	74.227.371	4.296.627	992.725	(6.320.292)	(4.193.698)	69.002.733
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	-	496.207	496.207
Шартты бөлу бойынша резервті қалыптастыру (16-ескертпе)	-	-	-	(1.200.826)	-	(1.200.826)
Жарғылық капиталды ұлғайту (16-ескертпе)	20.000.000	-	-	-	-	20.000.000
Дивидендтерді төлеу	-	-	-	-	(393.884)	(393.884)
Резервтік қорды ұлғайту (16-ескертпе)	-	-	43.765	-	(43.765)	-
2014 жылдың 31 желтоқсанына	94.227.371	4.296.627	1.036.490	(7.521.118)	(4.135.140)	87.904.230
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	-	1.085.329	1.085.329
Акционерден алынған қарыздарды бастапқыда мойындаудан болған қосымша төленген капиталды тану (16-ескертпе)	-	994.720	-	-	-	994.720
Шартты бөлу бойынша резервті қалыптастыру (16-ескертпе)	-	-	-	(1.073.839)	-	(1.073.839)
Дивидендтерді төлеу (16-ескертпе)	-	-	-	-	(446.586)	(446.586)
Резервтік қорды ұлғайту (16-ескертпе)	-	-	49.621	-	(49.621)	-
2015 жылдың 31 желтоқсанына	94.227.371	5.291.347	1.086.111	(8.594.957)	(3.546.018)	88.463.854

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Гүлназ Төреханқызы Айтжанбаева

Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз

6-39 бет аралығында қоса берілген ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	Ескер.	2015	2014
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Түскен пайыздар		6.971.177	5.980.985
Төленген пайыздар		(1.750.287)	(964.727)
РЕПО мәмілелері бойынша кірістер		-	11.759
Туынды қаржы активтері бойынша іске асырылған кірістер		24.129	52.968
Шетел валютасымен операциялар бойынша іске асырылған кірістер		14.129	(29.251)
Дилинг операцияларынан түскен кірістер		-	99.300
Қызметкерлерге төленген шығыстар		(1.759.300)	(1.588.331)
Басқа да төленген операциялық шығыстар		(1.087.908)	(943.253)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша ағымдары		2.411.940	2.619.450
<i>Операциялық активтердің таза (көбеюі)/азаяуы</i>			
Клиенттерге берілетін несиелер		(25.016.196)	9.380.947
Несиелік ұйымдардағы қаражат		(8.985.859)	8.389.445
Басқа да активтер		598.657	76.588
<i>Операциялық міндеттемелердің таза (азаяуы)/көбеюі</i>			
Басқа да міндеттемелер		337.341	8.008
Табыс салығына дейінгі операциялық қызметтен болған ақша қаражатының таза (пайдаланылуы)/түсуі		(30.654.117)	20.474.438
Төленген пайда салығы		(158.453)	(263.720)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза (пайдаланылуы)/түсімі		(30.812.570)	20.210.718
Инвестициялық қызметтен түсетін ақша ағындары			
Негізгі құралдарды сатып алу		(94.157)	(51.424)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(22.018)	(28.075)
Сатуға арналған активтерді сату		5.250	7.000
Инвестициялық қызметте ақша қаражатының таза пайдаланылуы		(110.925)	(72.499)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындары			
Жарғылық капиталды ұлғайтудан түскен түсімдер	16	-	20.000.000
Несиелік ұйымдардан қаражаттың түсімі		-	7.000.000
Несиелік ұйымдардың қаражатын өтеу		(2.000.000)	(8.000.000)
Акционерден тартылған қарыз қаражатының түсуі		31.587.143	8.822.854
Акционерден тартылған қарыз қаражатын өтеу		(16.821.274)	(44.411.590)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан алынған қарыз қаражатын өтеу		(42.471)	(31.140)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		27.412.689	20.610
Сатып алынған борыштық бағалы қағаздар		(2.870.000)	(2.919.600)
Дивидендтерді төлеу	16	(446.586)	(393.884)
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсімдері/(пайдалануы)		36.819.501	(19.912.750)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза көбеюі		5.896.006	225.469
Есепті жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	5	1.518.118	1.292.649
Есепті жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	5	7.414.124	1.518.118

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді

Гүлназ Төреханқызы Атамқұлова

Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтулаева

Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз

6-39 бет аралығында қоса берілген ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

1. Қызметінің сипаты

«Аграрлық несиесі корпорациясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі мәтін бойынша – «Корпорация») Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Аграрлық секторды несиелеу мәселелері туралы» 2001 жылғы 25 қаңтардағы № 137 қаулысымен құрылды. Корпорация өз қызметін Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 5 қарашадағы № 5.2.24 банк заңнамаларымен көзделген операцияларды жүргізуге арналған Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің жанындағы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитеті (бұдан әрі – «ҚКҚ») берген лицензияның негізінде жүзеге асырады. Корпорацияның негізгі қызмет түрлері мыналар:

- Ауыл шаруашылық секторын қолдау жөніндегі мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру;
- Агроөнеркәсіптік кешенде өз жобаларын іске асыру үшін отандық және шетелдік инвестицияларды тарту;
- Агроөнеркәсіптік кешендегі жобаларды әзірлеу және іске асыру;
- Берілген қаражатты өтеу есебінен кепіл мүлкін және ауыл шаруашылық өнімдерін өткізу;
- Тиісті лицензиялардың негізінде банктік қарыз операцияларын жүзеге асыру;
- Лизинг қызметін жүзеге асыру;
- Жарғыда көзделген, Корпорацияның мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін, заңнамалық актілермен тыйым салынбаған өзге де қызмет түрлері.

Корпорацияның тіркелген кеңсежайы мына мекенжайда орналасқан: Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Иманов көшесі 11.

Корпорацияның жалғыз акционері «ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдинг» акционерлік қоғамы (бұдан әрі мәтін бойынша – «ҚазАгро» немесе «Акционер») болып табылады. Қазақстан Республикасының Үкіметі түпкі бақылаушы тарап болып табылады.

2015 жылдың 31 желтоқсанына Корпорацияның Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген 13 филиалы бар (2014 жылдың 31 желтоқсанына: 13).

2. Есептілікті дайындау негізі

Жалпы бөлім

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес әзірленді.

Қаржылық есептілік «Есеп саясатының негізгі ережелері» бөлімінде аталып өткенді қоспағанда, тарихи құны бойынша бағалауды есепке алу қағидатына сәйкес әзірленді. Мысалы, ендірілген туынды қаржы құралдары әділ құны бойынша есепке алынуы тиіс, ал сатуға арналған активтер өткізу шығыстарын немесе олардың ағымдағы құнын шегере отырып, әділ құнның ең азы бойынша ескеріледі.

Осы қаржылық есептілік бір акция есебінен алынған деректерді қоспағанда немесе егер өзгесі көрсетілмесе, мың қазақстандық теңгемен (бұдан әрі мәтін бойынша – «мың теңге») көрсетілген.

Есеп саясатындағы өзгерістер

Корпорация 2015 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енген келесі қайта қаралған ХҚЕС-ты қолданды:

19 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Белгіленген төлемдері бар бағдарламалар: жұмыскерлердің жарналары»

19 ХҚЕС (IAS) компаниядан белгіленген төлемдері бар зейнетақы бағдарламаларын есепке алу кезінде жұмыскерлердің немесе үшінші тұлғалардың тарапынан жарналарды ескеруін талап етеді. Егер мұндай жарналар қызметтермен байланысты болса, олар қызмет құнын азайту арқылы қызметтерді көрсету кезеңдеріне жатқызылуы тиіс. Түзетулер, егер жарна көлемі жұмыс өтіліне тәуелді болмаса, компания оларды қызметтерді көрсету кезеңдеріне бөлудің орнына оларды тиісті қызметтер көрсетілген кезеңде қызмет құнының азаюы ретінде мойындауға құқылы екендігін түсіндіреді. Бұл түзетулер Корпорацияға әсерін тигізбейді, өйткені Корпорацияның жұмыскерлердің немесе үшінші тұлғалардың тарапынан жарналарды көздейтін белгіленген төлемдері бар бағдарламалары жоқ.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

2. Есептілікті дайындау негізі (жалғасы)

Есеп саясатындағы өзгерістер (жалғасы)

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер: кезеңі 2010-2012 жылдар

Мұндай жетілдірулер 2014 жылғы 1 шілдеден бастап күшіне енеді. Бұл түзетулер Корпорацияға айтарлықтай әсерін тигізбейді деп күтілуде. Оларға келесі өзгерістер кіреді:

2 ХҚЕС (IFRS) «Акцияларға негізделген төлем»

Бұл жақсарту перспективті түрде қолданылады және қызмет ету мерзімінің талаптарын және өту шарттары болып табылатын қызмет талаптарын анықтауға қатысты түрлі мәселелерді түсіндіреді, оның ішінде:

- Қызмет ету шарты қызмет ету мерзімінің шартын қамтуы тиіс;
- Қызметтің белгілі бір нәтижелеріне қарсы агенттің қызметтерді көрсетуі уақытында қол жеткізілуі тиіс;
- Қызметтің белгілі бір нәтижелері операцияларға немесе компанияның немесе дәл сол топқа кіретін басқа компаниялардың қызметіне жатуы тиіс;
- Қызмет ету шарты нарықтық болуы мүмкін немесе болмауы да мүмкін;
- Егер қарсы агент, себебіне қарамастан, өту кезеңінде қызмет көрсетуін тоқтатса, қызмет ету шарты орындалмаған болып есептеледі.

3 ХҚЕС (IFRS) «Бизнесі біріктіру»

Түзету перспективті түрде қолданылады және бизнесті біріктіру нәтижесінде туындаған міндеттемелер (немесе активтер) ретінде жіктелген шартты сыйақы туралы барлық келісімдер кейіннен олардың 9 ХҚЕС-тің (IFRS) (немесе 39 ХҚЕС (IAS), қолданылуына қарай) қолданылу аясына жататындығына қарамастан пайда немесе шығыс арқылы әділ құны бойынша ескерілуі тиіс екендігін түсіндіреді. Мұндай тәсіл Компанияның ағымдағы есеп саясатына сәйкес келеді және сондықтан бұл түзету оның есеп саясатына әсер етпейді.

8 ХҚЕС (IFRS) «Операциялық сегменттер»

Түзетулер ретроспективті түрде қолданылады және мыналарды түсіндіреді:

- компания 8 ХҚЕС-тің (IFRS) 12-тармағында көзделген агрегациялау критерийлерін қолдану кезінде басшылық пайдаланған пайымдауларды ашып көрсетуі тиіс; бұған агрегацияланған операциялық сегменттердің жалпы сипаты және сегменттердің ұқсас болып табылуын бағалау үшін пайдаланылған экономикалық сипаттамалар (мысалы, сату көлемдері немесе жалпы пайда) жатады;
- сегмент активтерін жалпы активтермен салыстырып тексеру туралы ақпаратты ашып көрсету, тек егер мұндай салыстыру операциялық шешімдерді қабылдайтын басшыға ұсынылса, сол сияқты бұл сегменттердің міндеттемелеріне қатысты ақпаратты ашып көрсету үшін талап етілгенде ғана талап етіледі.

Корпорация осы қаржылық есептілікте сегмент активтерін жалпы активтермен салыстыруды ашып көрсетпейді, өйткені мұндай ақпарат операциялық шешімдерді қабылдайтын басшыға шешімдерді қабылдау мақсатында ұсынылмайды.

13 ХҚЕС (IFRS) «Әділ құнды бағалау»

13 ХҚЕС-ке (IFRS) бұл түзету Тұжырым жасауға арналған негіздерде қысқа мерзімді дебиторлық әрі кредиторлық берешек белгіленген пайыздық мөлшерлемесіз, егер дисконттау әсері елеусіз болса, жазылып берілген шоттар сомасында ескерілуі мүмкін екендігін түсіндіреді. Мұндай тәсіл Корпорацияның ағымдағы есеп саясатына сәйкес келеді және сондықтан бұл түзету оның есеп саясатына әсер етпейді.

16 ХҚЕС-ке (IAS) «Негізгі құралдар» және 38 ХҚЕС-ке (IAS) «Материалдық емес активтер»

Түзетулер ретроспективті түрде қолданылады және 16 ХҚЕС (IAS) пен 38 ХҚЕС (IAS) ережелерін түсіндіреді, әрі оларда актив оның жалпы не болмаса таза баланстық құнына қатысты қадағаланатын деректердің негізінде қайта бағалануы мүмкін екендігі баян етіледі. Сонымен бірге, жинақталған амортизация активтің жалпы баланстық құны мен оның баланстық құны арасындағы айырма ретінде айқындалған.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

2. Есептілікті дайындау негізі (жалғасы)

Есеп саясатындағы өзгерістер (жалғасы)

ХКЕС-ті жыл сайынғы жақсартулар, кезеңі 2010-2012 жылдар (жалғасы)

24 ХКЕС (IAS) «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету»

Түзету ретроспективті қолданылады және басқарушы компания (негізгі басқарушы персонал ретінде қызмет көрсететін компания) байланысты тарап болып табылатындығын және байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсетуге қосылатындығын түсіндіреді. Сонымен бірге, басқарушы компанияны тартатын ұйым басқарушы компанияның қызметтеріне жұмсалатын шығыстар туралы ақпаратты ашып көрсетуі тиіс. Бұл түзету Корпорацияға әсер етпейді, өйткені ол негізгі басқарушы персоналдың қызметтерін көрсету үшін басқа компанияларды тартпайды.

ХКЕС-ті жыл сайынғы жақсартулар: кезеңі 2011-2013 жылдар

Мұндай жетілдірулер 2014 жылғы 1 шілдеден бастап күшіне енеді. Бұл түзетулер Корпорацияға айтарлықтай әсерін тигізбейді деп күтілуде. Оларға келесі өзгерістер кіреді:

3 ХКЕС (IFRS) «Бизнесті біріктіру»

Түзету переспективті түрде қолданылады және 3 ХКЕС-ті (IFRS) қолданылу аясынан болған ерекшеліктерді пайдалану тәртібін түсіндіреді:

- 3 ХКЕС-ті (IFRS) қолданылу аясынан тек бірлескен кәсіпорындар ғана емес, бірлескен қызметтің барлық объектілері алынып тасталады;
- мұндай алып тастау тек бірлескен қызмет объектісінің өзінде ғана қаржылық есептілікте есепке алу үшін ғана қолданылады.

Корпорация бірлескен қызметтің объектісі болып табылмайды және тиісінше, бұл түзету оған жатпайды.

13 ХКЕС (IFRS) «Әділ құнды бағалау»

Түзету переспективті түрде қолданылады және әділ құнды портфель деңгейінде бағалау мүмкіндігін көздейтін 13 ХКЕС-тен (IFRS) босату тек қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерге ғана емес, сол сияқты 9 ХКЕС-тің (IFRS) (немесе 39 ХКЕС-тің (IAS), қолданылуына қарай) қолданылу аясындағы басқа да шарттарға қолданыла алатындығын түсіндіреді. Корпорация әділ құнды портфель деңгейінде бағалау мүмкіндігін көздейтін 13 ХКЕС-тен (IFRS) босатуды қолданбайды.

40 ХКЕС (IAS) «Инвестициялық мүлік»

40 ХКЕС-те (IAS) қосымша қызметтердің сипаттамасы инвестициялық мүліктің және меншік иесі алып отырған жылжымайтын мүліктің (яғни негізгі құралдар) ара жігін ажырататы. Түзету переспективті түрде қолданылады және мәміленің активті сатып алуы немесе бизнесті біріктіру болып табылатындығын анықтау үшін 40 ХКЕС (IAS) қосымша қызметтердің сипаттамасы емес, 3 ХКЕС (IFRS) ережелері қолданылатындығын түсіндіреді. Алдыңғы кезеңдерде Корпорация мәміленің активті сатып алу немесе бизнесті біріктіру болып табылатындығын анықтау үшін 40 ХКЕС (IAS) емес, 3 ХКЕС (IFRS) пайдаланды. Осылайша, бұл түзету Корпорацияның есеп саясатына әсерін тигізбейді.

1 ХКЕС (IFRS) «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш рет қолдану» – «Күшіне енген ХКЕС» анықтамасы

Бұл түзету «Қорытынды жасауға негіздемелерде» компания қолдану үшін қолданыстағы стандартты не болмаса қолдануға міндетті емес, бірақ мерзімінен бұрын қолдануға жол беретін жаңа стандартты қолдану үшін таңдай алатындығын түсіндіреді. Бұл ретте оның міндетті талабы таңдалған стандартты компанияның ХКЕС бойынша алғашқы қаржылық есептілігінде көрсетілген барлық кезеңдерде бірізді қолданылуы болып табылады. 1 ХКЕС-ке (IFRS) бұл түзету Корпорацияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді, өйткені Корпорация өзінің қаржылық есептілігін ХКЕС-ке сәйкес дайындауда.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері

Қаржы активтері

Бастапқы тану

39 ХКЕС (IAS) ережелеріне сәйкес қаржы активтері пайда немесе шығыс арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтері; несиелер және дебиторлық берешек; өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар; сату үшін қолда бар қаржы активтері ретінде жіктеледі. Есепке алуда бастапқы бейнелеу кезінде қаржы активтері әділ құны бойынша бағаланады. Егер инвестициялар пайда немесе шығыс арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтері ретінде жіктелмесе, есептілікте бейнелеу кезінде олардың әділ құнына мәміле бойынша тікелей байланысты шығасылар қосылады. Есепке алуда қаржы активтерін бастапқы бейнелеу кезінде оларға тиісті санат береді және одан кейін төменде сипатталған белгілі бір жағдайларда қаржы активтерін қайта жіктеуі алады.

Мойындау күні

Қаржылық активтерді сатып алу және сату бойынша барлық стандарт операциялар операция мерзімінде, яғни Корпорация өзіне активті сатып алу бойынша міндеттеме алатын мерзімде бейнеленеді. Сатып алу немесе сату бойынша стандартты операцияларға қаржы активтерін сатып алу немесе сату операциялары жатады, әрі солардың шеңберінде активтерді заңнамада белгіленген немесе нарықта қабылданған мерзімде жеткізу талап етіледі.

«Бірінші күнгі кіріс»

Егер белсенді емес нарықтағы мәміле бағасы бір құрал бойынша бақыланатын нарықтағы ағымдағы нарықтық мәмілелердің әділ құнынан ерекшеленсе немесе алғашқы өлшемдері бақыланатын нарықтардағы ақпаратты ғана қамтитын бағалау әдістемесіне негізделсе, онда Корпорация дереу пайда және шығыстар туралы есепте мәміле бағасы мен әділ құн арасындағы айырманы («бірінші күнгі кіріс») мойындайды. Тексерілмеген ақпарат пайдаланылған жағдайда мәміле бағасы мен үлгі негізінде айқындалған құн арасындағы айырма, тек егер бастапқы деректер тексерілетін болғанда немесе қаржы құралын мойындау тоқтаған жағдайда ғана пайда мен шығыстар туралы есепте мойындалады.

Клиенттерге берілетін несиелер

Қаржы құралдарының басқа санаттарына жіктелетін активтерді қоспағанда, нарықтық баға белгілеуі жоқ ақша ағындарымен айқындалатын немесе тіркелген туынды қаржы құралдары болып табылмайтын қаржы құралдары клиенттерге берілген несиелерді білдіреді.

Корпорация беретін несиелер бастапқыда әділ құны бойынша есепте оған қоса болған операциялық шығасылар көрсетіледі. Корпорация клиенттерге нарықтық бағадан төмен мөлшерлемелер бойынша несиелер беру жөнінде несиелік міндеттемені қабылдайды, осы несиелік міндеттемелердің әділ құны бойынша міндеттеме, егер мұндай міндеттемені қабылдау шешімін Корпорация басшылығы қабылдаса, пайда мен шығыстар туралы есепке немесе егер шешім акциялардың бақылау пакеті бар Акционерден алынған нұсқаулықтарға сәйкес қабылданса, акциялардың бақылау пакеті бар Акционерге болжамды бөлу ретінде сторнациялайтын жазбасымен қаржылық жағдай туралы есепте басқа міндеттемелерде ескеріледі.

Несиелік міндеттеме кейіннен несиелік берілгенге дейін пайда мен шығыстар туралы есеп арқылы әділ құны бойынша түзетіледі, әрі несиелік міндеттеме берілген ақша өтелуіне азаяды және қалған сальдо клиенттерге берілген несиелер ретінде қаржылық жағдай туралы есепте ескеріледі. Нәтижесінде, клиенттерге берілген несиелер бастапқыда қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша мойындалады және кейіннен мұндай несиелер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша ескеріледі. Клиенттерге берілген несиелер кез келген құнсыздану резервтерін шегере отырып ескеріледі.

Әділ құнды анықтау

Есепті кезеңдегі белсенді нарықта саудалануы жүзеге асырылып отырған қаржы құралдарының әділ құны мәміле бойынша шығасылар шегерілмей нарықтық баға белгілеулер немесе дилерлердің баға белгілеулері негізінде (ұзақ позицияларды сатып алуға арналған баға белгілеу және қысқа позицияларды сату үшін баға белгілеу) анықталады.

Белсенді нарықта саудалануы жүзеге асырылмайтын өзге қаржы құралдарының әділ құны ынғайлы бағалау әдістемелері пайдалана отырып анықталады. Бағалау әдістемелеріне таза келтірілген құн негізіндегі модель, бақыланатын нарықта бағасы бар ұқсас құралдармен салыстыру, опциондарды бағалау модельдері және басқа бағалау модельдері кіреді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

Өзара есепке алу

Қаржылық жағдай туралы есепте тек таза сальдоны бейнелей отырып, қаржы активтері мен міндеттемелерді өзара есепке алу өзара есепке алуды жүргізуге заңды бекітілген құқық және бір мезгілде міндеттемені реттеумен активті іске асыру ниеті болған кезде ғана жүзеге асырылады. Бұл, әдетте, өзара есепке алу туралы бас келісімдерге қатысты орындалмайды және тиісті активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте толық сомда көрсетіледі.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына активтің пайда болу күнінен бастап 90 күннен артық емес өтеу мерзімі бар ағымдағы және депозит шоттарында пайдалануда шектелмейтін қаражат кіреді.

Туынды қаржы құралдары

Корпорация өзінің әдеттегі қызметінің барысында валюта нарықтарында және капитал нарықтарында түрлі туынды қаржы құралдарын пайдаланады. Осы қаржы құралдары саудаға арналады және бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Әділ құн нарықтық баға белгілеудің немесе тиісті базалық құралдардың ағымдағы нарықтық және шарттық құнға әрі басқа да факторларға негізделген бағалау үлгілерінің негізінде айқындалады. Оң әділ құны бар туынды қаржы құралдары активтердің құрамында, ал теріс әділ құнымен – міндеттемелердің құрамында көрсетіледі. Аталған құралдармен жасалған операциялардан болған кірістер мен шығыстар саудалық бағалы қағаздармен операциялар бойынша таза кірістердің / (шығыстардың) немесе шетел валютасындағы операциялар бойынша таза кірістердің / (шығыстардың) құрамында қаржы құралының түріне қарай (сауда операциялары) пайда мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі.

Басқа қаржы құралдарының құрамына ендірілген туынды құралдар жеке ескеріледі және егер оларға тән сипаттамалар мен тәуекелдер негізгі шарттардың тәуекелдерімен және сипаттамаларымен тығыз байланысты болмаса және осы негізгі шарттар сатуға арналмаса және пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланбаса, әділ құны бойынша көрсетіледі. Негізгі шарттан бөлінген ендірілген туынды құралдар сауда портфелінің құрамында әділ құны бойынша ескеріледі, бұл ретте әділ құнның барлық өзгерістері пайда мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі.

Қарыз қаражаты

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың құрамдастары міндеттемелер ретінде жіктеледі, егер шарттық келісімнің нәтижесінде Корпорацияның ақша қаражатын немесе өзге де қаржы активтерін жеткізу не болмаса меншікті үлес құралдарының тіркелген санына ақша қаражатының немесе басқа да қаржы активтерінің тіркелген сомасына айырбас арқылы міндеттемені өзге тәсілмен орындауға міндеттемесі болса. Мұндай құралдарға үкімет алдындағы берешек, несиелік ұйымдардың қаражаты, акционердің алдындағы берешек, шығарылған борыштық бағалы қағаздар кіреді. Бастапқыда мойындалғаннан кейін қарыз қаражаты пайыздың тиімді мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Кірістер мен шығыстар міндеттемелердің мойындалуы тоқтаған кезде, сондай-ақ амортизация үрдісінде пайда мен шығыстар туралы есепте бейнеленеді.

Операциялық жалдау – Корпорация жалға алушы ретінде

Мүлікті жалдау операциялық жал ретінде жіктеледі, әрі мұндайда жалға беруші жалдау нысанына меншік құқығымен байланысты тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде өзіне сақтап қалады. Операциялық жалдау шарты бойынша төлемдер жалдау мерзімі ішінде бірдей шығыстарға жатқызылады және өзге операциялық шығыстар құрамында ескеріледі.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Әрбір есепті күнге Корпорация қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануының объективті белгілерінің болуын бағалайды. Қаржы активі немесе қаржы активтерінің тобы активті бастапқы танудан кейін орын алған бір немесе одан артық оқиға (орын алған «шығынның туындау жағдайы») нәтижесінде құнсызданудың объективті дәлелі болған және шығын орын алған жағдай (немесе жағдайлар) сенімді түрде бағалауға болатын қаржы активі мен қаржы активтерінің тобынан күтілетін болашақ ақша қаражаты ағымдарына әсер еткен жағдайда ғана құнсызданған ретінде шартты түрде белгіленеді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржы активтерінің құнсыздануы (жалғасы)

Құнсыздану белгілеріне қарыз алушы немесе қарыз алушылар тобының айтарлықтай қаржылық қиындықтарының болуы, пайыздардың немесе негізгі қарыз сомасының төлемдері бойынша міндеттемелерді бұзуы, банкротқа ұшыраудың немесе қаржылық қайта ұйымдастырудың жоғары ықтималдылығы, сондай-ақ бақыланатын нарықтан алынатын ақпарат негізіндегі дәлел, күтілетін болашақ ақша қаражаты ағымдарының азаюы, мысалы мерзімі өткен төлемдер деңгейіндегі немесе активтер бойынша шығындармен ортақтастырылатын экономикалық жағдайлардағы өзгерістер кіреді.

Несиелік ұйымдардағы қаражат және клиенттерге берілген несиелер

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын несиелік ұйымдардағы қаражат пен клиенттерге берілетін несиелерге қатысты Корпорацияның ең бірінші дербес негізде жеке маңызды қаржы активтері үшін немесе жеке маңызды болып табылмайтын қаржы активтері үшін тұтас құнсызданудың объективті белгілері болуын бағалайды. Соған қатысты құнсыздану шығындары мойындалатын дербес негізде құнсыздану мәніне бағаланатын активтер жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағаланбауы тиіс.

Құнсызданудан шығынға ұшыраудың объективті дәлелдері болған жағдайда, шығын сомасы активтердің ағындағы құны мен ақшалай қаражаттың болашақ бағалау ағымдарының келтірілген құнының (әлі ұшырамаған несиелер бойынша болашақ күтілетін шығындарды ескермейтін) арасындағы айырманы білдіреді. Активтің ағымдағы құны резерв шотын пайдалану есебінен төмендейді және шығын сомасы пайда мен шығыстар туралы есепте танылады. Пайыздық кірістер актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде төмендетілген ағымдағы құн бойынша есептелуін жалғастырады. Өтеудің нақты перспективалары болмаған және барлық қамтамасыз ету іске асырылған немесе Корпорация берілген жағдайда, несиелер мен тиісті резерв есептен шығарылады. Егер келесі жылы құнсыздану шығындарын бағалау сомасы құнсыздану шығындары танылғаннан кейін болған оқиғаларға байланысты көбейсе немесе азайса, бұрын танылған құнсыздану шығындарының сомасы резерв шотын түзету арқылы көбейтіледі немесе азайтылады. Егер есептен шығару кейіннен қалпына келтірілетін болса, онда қалпына келтіру сомасы пайда мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі.

Болашақ күтілетін ақша ағымдарының келтірілген құны қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. Егер несиеленуші пайыздық мөлшерлеме бойынша берілген болса, онда құнсыздану шығындарын бағалау үшін дисконттау мөлшерлемесі ағымдағы тиімді пайыздық мөлшерлеме болады. Қамтамасыз ету ретінде берілген қаржылық активтер бойынша болашақ күтілетін ақша ағымдарының келтірілген құнының есебі өндіру мүмкіндігінің болуына қарамастан қамтамасыз етуді алу мен іске асыру шығындары шегерілген өндіріп алу жағдайында алынуы мүмкін ақшалай қаражатты бейнелейді.

Құнсыздану белгілерінің болуын жиынтық бағалау мақсатында қаржы активтері несиелік тәуекелдің актив түрі, сала, географиялық орналасу, қамтамасыз ету түрі, төлемдердің уақытылы болуы және басқа да факторлар сияқты сипаттамалары ескеріле отырып несиелік рейтингтердің ішкі банктік жүйесі негізінде топтарға бөлінеді.

Құнсыздану жиынтық негізде бағаланатын қаржы активтерінің тобы бойынша болашақ ақша ағындары активтер бойынша шығындарға, топ активтерінің сипаттамасына ұқсас несиелік тәуекелдердің сипаттамасына қатысты тарихи ақпарат негізінде анықталады. Шығындар бойынша тарихи ақпарат шығындар бойынша тарихи ақпарат бар жылдарға әсерін тигізбеген қолданыстағы талаптардың әсерін бейнелеу және осы сәтте жоқ тарихи кезең үшін талаптардың әсерін жоққа шығару мақсатында бақыланатын нарықтағы ағымдық ақпарат негізінде түзетіледі. Болашақ ақша ағымдарының өзгерістерін бағалау әрбір жыл үшін бақыланатын нарықтағы тиісті ақпараттың өзгерістерін бейнелейді және сәйкес келеді (мысалы, жұмыссыздық деңгейіндегі, жылжымайтын мүлік бағаларындағы, тауар бағаларындағы, төлем мәртебесіндегі немесе Корпорация шеккен залалдар мен мөлшерінің дәлелі болатын басқа факторлардағы өзгерістер). Келешек ақша ағындарын бағалау үшін пайдаланылатын әдістеме мен жорамалдар шығындарды бағалау мен нақты нәтижелер арасындағы алшақтықты қысқарту үшін үнемі қайта қаралып отырады.

Несиелерді қайта құрылымдау

Кепіл затын өндіріп алудың орнына, мүмкіндігіне қарай, Корпорация несиелер бойынша талаптарды қайта қарастыруға тырысады, мысалы, төлемнің шарттық мерзімдерін ұзартып, несиелердің жаңа талаптарын келіседі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржы активтерінің құнсыздануы (жалғасы)

Несилерді қайта құрылымдау (жалғасы)

Мұндай қайта құрылымдаудың есебі келесі тәсілмен жасалады:

- Егер несиенің валютасы өзгерсе, алдыңғы несиенің мойындалуы тоқтатылады, ал жаңа несиелік қаржылық жағдай туралы есепте мойындалады;
- Егер қайта құрылымдау қарыз алушының қаржылық қиындықтарымен негізделмесе, Корпорация төменде сипатталған қаржылық міндеттемелердің мойындалуын тоқтату үшін қолданылатын әдіске ұқсас әдісті қолданады;
- Егер қайта құрылымдау қарыз алушының қаржылық қиындықтарымен негізделсе және несиелік қайта құрылымдаудан кейін құнсызданған болып есептелсе, Корпорация жаңа талаптарға сәйкес бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған келешек ақша ағындарының келтірілген құны мен қайта құрылымдауға дейінгі ағымдағы құн арасындағы айырманы есепті кезінде құнсыздану шығыстарының құрамында мойындайды. Егер несиелік қайта құрылымдаудың нәтижесінде құнсызданбаған болса, Корпорация тиімді пайыздық мөлшерлемені қайта есептейді;
- Несиелік, егер ол бойынша талаптар қайта қаралса, мерзімі өткен болып табылмайды. Корпорация басшылығы болашақ төлемдерді жасаудың барлық критерийлерін және олардың мүмкіндіктерін сақтауында көз жеткізу үшін қайта құрылымдалған несиелерді үнемі қайта қарап отырады. Мұндай несиелер жеке немесе жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағалануын жалғастырады немесе олардың өтелетін құны несиелік бойынша бастапқы немесе ағымдағы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып бағаланады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активі (немесе, қолданылуына қарай – қаржы активінің бір бөлігі немесе дәл сондай қаржы активтері тобының бір бөлігі), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Корпорация активтен келетін ақша ағымдарын алу құқығын берсе немесе алған ақша ағымдарын толығымен елеулі кешіктірусіз «транзит» келісім талаптарында үшінші тарапқа аудару міндеттемесін қабылдаса; сондай-ақ
- Корпорация (а) не активтен түсетін бүкіл пайда мен тәуекелді түгелімен дерлік берсе, (б) не бермесе, алайда активтен түсетін пайда мен тәуекелді өзінде де сақтамайтын болса, бірақ осы активтің бақыланып берсе.

Корпорация активтен келетін ақша ағымдарын алу құқығын оған байланысты бүкіл пайда мен тәуекелді бермей де, өзінде сақтамай да, сондай-ақ активтің бақыланып бермей де берсе, мұндай актив есепке алуда Корпорацияның бұл активтегі қатысуын жалғастыратын шекте бейнеленеді. Берілген актив бойынша кепілдеме нысанындағы активке қатысуды жалғастыру Корпорацияға төлемге берілуі мүмкін өтемінің ең жоғарғы мөлшері мен активтің бастапқы ағымдағы құны мәндерінің ең азы бойынша бағаланады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемені мойындауды тоқтату тиісті міндеттеме орындалған, күші жойылған немесе қолданылу мерзімі аяқталған жағдайда болады.

Қолданыстағы бір қаржылық міндеттемені сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемеге елеулі ерекшеленетін талаптарда ауыстырған кезде немесе қолданыстағы міндеттеме талаптарына елеулі өзгерістер енгізілген жағдайда, бастапқы міндеттеме есептен алынады, ал жаңа міндеттеме пайда мен шығыстар туралы есепте міндеттемелердің ағымдағы құнындағы айырма таныла отырып, есепке алуда бейнеленеді.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған құнсыздану шығындары мен жинақталған амортизация шегерілген, күнделікті қызмет көрсету шығыстары ескерілмеген нақты құны бойынша бейнеленеді. Мұндай құнға, егер олар мойындау критерийлеріне жауап берсе, орын алу фактісі бойынша танылатын құрал-жабдықты ауыстыруға байланысты шығындар кіреді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Негізгі құралдар (жалғасы)

Бұл активтің ағымдағы құнын өтеудің мүмкін еместігін көрсететін оқиғалар мен жағдайлардағы өзгерістер туындаған жағдайда, негізгі құралдардың ағымдағы құнының құнсыздануы бағаланады.

Нысанның амортизациясы ол пайдалану үшін қол жетімді болғанда ғана басталады. Амортизация активтердің пайдалы қызметінің бағалау мерзімдеріне негізделген келесі жылдық мөлшерлемелер бойынша желілік әдіспен есептеледі:

Ғимарат және құрылыстар	4,5%
Компьютерлер мен оргтехника	10%-20%
Көлік құралдары	10%
Басқа	7%-10%

Қалдық құны, пайдалы қызмет мерзімі және активтердің амортизациясын есептеу әдістемелері әрбір есепті жыл соңында сарапталады және қажет болған жағдайда түзетіледі.

Жөндеу және бұрынғы қалпына келтіру шығыстары оларды жүзеге асыру шамасына қарай шығындарға жатқызылады және олар капиталға айналатын жағдайларды қоспағанда, басқа да операциялық шығыстардың құрамына қосылады.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Инвестициялық меншік жылжымайтын мүлікті ұзақ мерзімге жалға беруден болатын кірістерді немесе Корпорация негізгі құралдар ретінде пайдаланбайтын мүлік құнының өсімінен болатын кірістерді алуға арналған.

Бастапқыда инвестициялық жылжымайтын мүлік, мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, нақты құны бойынша бағаланады. Баланстық құнға, мойындау критерийлерін орындау шартымен мұндай шығындардың пайда болуы сәтін қолдағы инвестициялық жылжымайтын мүліктің бөліктерін ауыстыру құны кіреді және инвестициялық мүлікке күнделікті қызмет көрсету шығындары кірмейді. Инвестициялық жылжымайтын мүлік кейіннен жинақталған амортизацияны шегере отырып өзіндік құны бойынша бағаланады. Инвестициялық жылжымайтын мүлік пайдалы қызмет ету мерзімінің ішінде желілік негізде амортизацияланады.

Инвестициялық жылжымайтын мүліктің қаржылық есептілік туралы есепте мойындалуын тоқтату ол шыққан кезде не болмаса келешекте экономикалық пайда алу күтілмесе, жүзеге асырылады. Инвестициялық жылжымайтын мүлікті есептен шығарудан болған кез келген кірістер мен залалдар мойындалуы тоқтаған жылы пайда мен шығыстар туралы есепте танылады.

Инвестициялық жылжымайтын мүліктен инвестициялық жылжымайтын мүлікке аударымдар тек пайдалануда өзгерістер болғанда ғана жүзеге асырылады. Инвестициялық жылжымайтын мүліктен меншік иесі алып отырған жылжымайтын мүлік объектісіне аудару кезінде баланстық құнның өзгеруі болмайды, өйткені Корпорация инвестициялық жылжымайтын мүлік үшін, сол сияқты меншік иесі алып отырған жылжымайтын мүлік үшін, қоса санат үшін өзіндік құн бойынша есепке алу үлгісін пайдаланады.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтерге бағдарламалық жасақтама мен лицензиялар кіреді.

Бөлек сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда нақты құны бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін материалдық емес активтер жинақталған құнсыздану шығындары мен жинақталған амортизация шегерілген нақты құны бойынша бейнеленеді. Шектелген пайдалы қызмет ету мерзімі бар материалдық емес активтер 1-тен 10-ке дейінгі жылды құрайтын пайдалы қызмет мерзімі ішінде амортизацияланады, мүмкін құнсыздану белгілері болған жағдайда, құнсыздану мәніне сарапталады.

Амортизация активтерді пайдалы пайдаланудың келесі бағалау мерзімдерінің ішінде желілік әдіспен есептеледі:

Материалдық емес активтер	10%-100%
---------------------------	----------

Сатуға арналған ретінде жіктелген активтер

Корпорация айналымнан тыс активтерді, егер олардың ағымдағы құнын өтеу көбінесе пайдалану барысында емес, мәмілені іске асыру барысында жоспарланса, сатуға арналған деп жіктеп отыр. Бұл үшін айналымнан тыс активтер мұндай активтерді сатудың әдеттегі, үлгі шарттары болып табылатын шарттарда оларды қазіргі күйінде дереу сату үшін қолжетімді болуы тиіс, бұл ретте олардың сатылуы жоғары ықтималдылық деңгейімен сипатталуы тиіс.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Сатуға арналған ретінде жіктелген активтер (жалғасы)

Сатудың жоғары ықтималдылығы Корпорация басшылығының айналымнан тыс активті іске асырудың жоспарын қатаң түрде орындау ниетін болжайды. Бұл ретте сатып алушыны іздестіру және мұндай жоспарды орындау бойынша белсенді ісқимылдар жоспары басталуы тиіс. Бұдан басқа айналымнан тыс актив оның ағымдағы әділ құнын ескере отырып негізделген болып табылатын баға бойынша өткізілуге белсенді түрде ұсынылуы тиіс. Сонымен бірге сатылымды аяқталған мәміле ретінде көрсету сатуға арналған ретінде айналымнан тыс активтер жіктелген күннен бастап бір жылдың ішінде күтілуі тиіс.

Корпорация сатуға арналған деп жіктелетін активтерді ағымдағы құнның ең аз мәні және сату шығыстарын шегере отырып әділ құны бойынша бағалайды. Активтердің ағымдағы құнының ықтимал құнсыздану оқиғалары немесе соған көрсететін жағдайлардың өзгеруі басталған жағдайда Корпорация сату шығыстарын шегере отырып олардың құнын әділ құнына дейін бастапқы, сондай-ақ кейінгі есептен шығару кезінде құнсызданудан болған шығынды көрсетеді.

Алынған кепілді қамсыздандыру

Алынған кепілді қамсыздандыру қарыздар бойынша берешекті өтеу есебінен Корпорацияның қарыз алушыларынан ерікті немесе мәжбүрлі негізде алынған кепіл мүлкін білдіреді. Кепілге қойылған мүлкті Корпорацияның балансына қабылдау жөніндегі шешімді Несие Комитеті, содан кейін Корпорацияның Басқармасы қабылдайды. Барлық процедуралар жасалғаннан кейін мүлктің Корпорация балансында мойындалуы оның ағымдағы бағаланған құны бойынша жүзеге асырылады. Қаржылық есептілікте басқа активтердің құрамында ескеріледі.

Жарғылық капитал

Акционерлік капиталға жарналар шығаруға арналған тікелей шығындарды шегере отырып тарихи құны бойынша мойындалады.

Дивидендтер

Дивидендтер есепті мерзімге дейін жарияланған жағдайда ғана міндеттемелер ретінде танылады және есепті мерзімдегі капитал сомасынан шегеріледі. Егер есепті кезеңге дейін ұсынылған болса, сондай-ақ есепті кезеңнен кейін, бірақ қаржылық есептіліктің бекітілу мерзіміне дейін ұсынылған немесе жарияланған болса, дивидендтер туралы ақпарат есептілікте ашылады.

Шартты бөлу резерві

Корпорация Акционердің атынан нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша несиелік келісімді жасағанда, несиелік міндеттеменің әділ құны мен оның номиналды құны арасындағы айырма Акционерге болжамды бөлу ретінде шартты бөлу бойынша резерв ретінде мойындалады.

Қосымша капитал

Корпорация Акционерден нарықтық бағадан төмен мөлшерлемелер бойынша несиелерді немесе басқа да қаржылық көмекті алғанда, алынған ақшалай өтемақы мен несиелердің немесе басқа да қаржылық көмектің әділ құны арасындағы айырма қосымша капитал ретінде ескеріледі.

Резервтер

Корпорацияның өткеніндегі белгілі бір оқиғаның салдарынан реттелуі ықтималдылықтың үлкен дәрежесіндегі болашақ экономикалық пайданы қамтитын ресурстар шығысын талап ететін және сенімділіктің жеткілікті дәрежесінде бағалауға болатын заңды немесе ерікті түрде қабылдаған міндеттемелері болса, резервтер танылады.

Шартты активтер және міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте бейнеленбейді, мұндайда оларды өтеуге байланысты ресурстардың шығарылуы күмәнді болып табылатын жағдайларды қоспағанда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Кірістер мен шығыстарды тану

Егер Корпорация экономикалық пайда алады деген жоғары ықтималдық бар болса, және егер түсімнің сенімді бағалануы мүмкін болса, түсім танылады. Қаржылық есептілікте түсімді тану үшін мынадай критерийлер орындалуы тиіс:

Пайыздық және дәл сондай кірістер мен шығыстар

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар дисконттау кезіндегі тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша бейнеленеді, ол бойынша қаржылық құралды пайдаланудың болжалды мерзімі ішінде немесе қолданылуына қарай қысқарак мерзім ішінде күтілетін болашақ ақша төлемдері мен түсімдері дәлдікпен қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің таза ағымдағы құнында келтіріледі. Есептеу кезінде қаржы құралы бойынша барлық шарттық талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын құралға тікелей байланысты комиссиялық немесе қосымша шығыстар ескеріледі, бірақ несиелер бойынша келешек шығындар ескерілмейді. Корпорация төлемдердің немесе түсімдердің бағаларын қайта қарастырған жағдайда, қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің ағымдағы құны түзетіледі. Түзетілген ағымдағы құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде есептеледі, ал ағымдағы құнның өзгерісі пайыздық кірістер мен шығыстар ретінде бейнеленеді.

Қаржылық есептілікте бейнеленген қаржы активінің немесе ұқсас қаржы активтер тобының құны құныздану салдарынан төмендеген жағдайда, пайыздық кірістердің бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша жана ағымдағы құн негізінде танылуы жалғаса береді.

Комиссиялық кірістер

Корпорация клиенттерге көрсететін әр түрлі қызметтерден комиссиялық кірістер алады.

Несиеді ұйымдастырғаны үшін комиссияның мерзімі тиісті тікелей шығындармен бірге ұлғайтылады және несиенің тиімді пайыздық мөлшерлемесін түзету ретінде мойындалады. Егер несиені беру міндеттемесінің салдарынан несиені беру туралы шарт жасалатын болса, несиені беру міндеттемесі үшін комиссия келешек кезеңдер кірістерінің құрамына (тиісті тікелей шығындармен бірге) кіреді және кейіннен несиелер бойынша нақты кірістерді түзету ретінде көрсетіледі. Егер несиелерді беру міндеттемесі несиенің берілуіне әкеліп соқтырған жағдайда, ол төмен деп бағаланады, әрі несиені беру міндеттемесі үшін комиссия несиені беру міндеттемесінің қалған кезеңінің ішінде пайда мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі. Несиені берумен аяқталмаған несиені беру жөніндегі міндеттемелердің қолданылу мерзімі өткеннен кейін несиені беру жөніндегі міндеттеме үшін комиссия оның қолданылу мерзімінің аяқталу күніне пайда мен шығыстар туралы есепте мойындалады. Басқа да комиссиялар қызметтердің көрсетуіне қарай көрсетіледі.

Шетел валюталарын қайта есептеу

Қаржылық есептілік Корпорацияның функционалдық валютасы мен есептілік беру валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен беріледі. Шетел валюталарындағы операциялар алдымен операция мерзімінде әрекет ететін айырбастау бағамы бойынша қызметтік валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын айырбас бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарындағы операцияларды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар пайда мен шығыстар туралы есепте «Валюталық баптарды қайта бағалаудан болған таза кірістер/шығыстар» бабы бойынша бейнеленеді. Шетел валютасында нақты құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар операцияны жасау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі. Шетел валютасында әділ құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі.

Шетел валютасындағы операциялар бойынша шарттық айырбастау бағамы мен мұндай операция мерзіміндегі ҚР ҰБ ресми бағамы арасындағы айырма шетел валютасындағы операциялар бойынша шығыстар шегеріле отырып кірістер құрамына енгізіледі. Төменде Корпорация қаржылық есептілікті жасау кезінде пайдаланған айырбас бағамдары келтірілген:

	31 желтоқсан	
	2015 жыл	2014 жыл
Теңге / АҚШ доллары	339,47	182,35
Теңге/еуро	371,31	221,97
Теңге / ресей рублі	4,65	3,17

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатының келешекте өзгеруі

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттар

Төменде Корпорацияның қаржылық есептілігін жария ету күніне шығарылған, бірақ күшіне енген стандарттар мен түсіндірмелер келтіріледі. Корпорация осы стандарттарды олар күшіне енген күннен кейін қолдануды жоспарлап отыр.

9 ХКЕС (IFRS) «Қаржы құралдары»

2014 жылғы шілдеде ХКЕС жөніндегі кеңес 9 ХКЕС-тің (IFRS) «Қаржы құралдары» түпкі редакциясын шығарды, ол қаржы құралдары бойынша жобаның барлық сатыларының нәтижелерін көрсетіп, 39 ХКЕС-ті (IAS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау» және 9 ХКЕС-тің (IFRS) барлық алдыңғы редакцияларын ауыстырады. Стандарт жіктеу мен бағалауға, сондай-ақ құнсыздануға және хеджирлеуді есепке алуға қатысты жаңа талаптарды енгізеді.

9 ХКЕС (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Стандарт ретроспективті түрде қолданылады, дегенмен салыстырмалы ақпараттың ұсынылуы міндетті болып табылмайды. 9 ХКЕС-тің (IFRS) алдыңғы нұсқаларының (2009, 2010 және 2013 жылдардағы) мерзімінен бұрын қолданылуына, егер алғашқы қолдану күні 2015 жылдың 1 ақпанына дейінгі кезеңге келсе, жол беріледі. 9 ХКЕС-ті (IFRS) қолдану Корпорацияның қаржы активтерін жіктеуге және бағалауға әсерін тигізеді, бірақ оның қаржылық міндеттемелерінің жіктелуіне және бағалауына әсерін тигізбейді. Корпорация құнсыздануға қатысты 9 ХКЕС-тің (IFRS) талаптары оның капиталына айтарлықтай ықпал етеді деп күтіп отыр. Корпорация мұндай ықпалдың ауқымын бағалау үшін барлық негізделген әрі қолайлы ақпаратты, оның ішінде перспективті ақпаратты қосатын барынша егжей-тегжейлі талдау қажет.

15 ХКЕС (IFRS) «Клиенттермен жасалған шарттар бойынша түсім»

2014 жылғы мамырда жарияланған 15 ХКЕС (IFRS) сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімді есепке алудың жаңа бес деңгейлі модельді белгілейді. 17 ХКЕС-тің (IAS) «Жалдау» қолданылу аясына келетін жалдау шарттары мен 4 ХКЕС-тің (IFRS) «Сақтандыру шарттары» қолданылу аясына келетін сақтандыру шарттары бойынша түсімді, сондай-ақ қаржы құралдарының және 39 ХКЕС-тің (IAS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау» (немесе мерзімінен бұрын қолданған жағдайда 9 ХКЕС (IFRS) «Қаржы құралдары») қолданылу аясына келетін басқа да шарттық құқықтар мен міндеттемелердің болуына орай туындайтын түсімді мойындау 15 ХКЕС-тің (IFRS) қолданылу аясына кірмейді және тиісті стандарттармен реттеледі.

15 ХКЕС-ке (IFRS) сай түсім соған арналған құқықты компания сатып алушыға тауарлардың берілуіне немесе қызметтердің көрсетуіне айырбае ретінде аламын деп отырған өтемақы сомасында танылады. 15 ХКЕС (IFRS) қағидаттары түсімді бағалауға және тануға қатысты барынша құрылымдалған тәсілді көздейді.

Жаңа стандарт барлық компаниялар үшін қолдануға міндетті және түсімді мойындау бойынша ХКЕС-тің барлық ағымдағы талаптарын ауыстырады. Бұл стандарт ретроспективті түрде не болмаса толық көлемде не болмаса 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты іс жүзіндегі сипаттағы жеңілдіктерді пайдалана отырып қолданылады. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Қазіргі сәтте Корпорация 15 ХКЕС-тің (IFRS) әсерін бағалап, оны күшіне ену күніне қолдануды жоспарлап отыр.

14 ХКЕС (IFRS) «Кейінге қалдырылған тарифтік айырмалар шоттары»

14 ХКЕС (IFRS) қызметі тарифтік реттелуге жататын компанияға ХКЕС ті алғаш рет қолданған кезде өзінің қолданыстағы есеп саясатына сәйкес оған шектелген өзгерістерді енгізу шартымен кейінге қалдырылған тарифтік айырмалардың шоты бойынша қалдықтарды есепке алуды жалғастыруға мүмкіндік беретін қолдануға міндетті емес стандарт болып табылады. 14 ХКЕС-ті (IFRS) қолданатын компаниялар кейінге қалдырылған тарифтік айырмалар шоты бойынша қалдықтарды қаржылық жағдай туралы есепте бөлек баптар күйінде көрсетуге міндетті, ал мұндай қалдықтар бойынша қозғалыстарды – пайда мен шығыстар және басқа да жиынтық кіріс туралы есепте бөлек баптар күйінде. Стандарт тарифтік реттелуге жататын компания қызметінің сипаты, ілеспе тәуекелдер мен тарифтік реттеудің оның қаржылық есептілігіне ықпалы туралы ақпаратты ашып көрсетуді талап етеді. 14 ХКЕС (IFRS) 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Корпорация есептілікті ХКЕС-ке сәйкес жасайтындықтан, бұл стандарт оған қолданылмайды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатының келешекте өзгеруі (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар (жалғасы)

11 ХҚЕС-ке (IFRS) «Бірлескен қызмет: қатысу үлестерінің сатып алынуын есепке алу» түзетулер

11 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер бірлескен операцияның қатысушысы сондағы бірлескен операция бизнесті білдіретін бірлескен операциядағы қатысу үлесінің сатып алынуын есепке алу кезінде бизнестің бірігуін есепке алу үшін тиісті 3 ХҚЕС (IFRS) талаптарын қолдануды талап етеді. Сондай-ақ түзетулер бірлескен операцияда бұрын ұсталған қатысу үлесі, бірлескен бақылауды сақтау кезінде дәл сол бірлескен операцияда қосымша қатысу үлесін сатып алу кезінде қайта бағаланбайтындығын нақтылайды. Сонымен қатар, 11 ХҚЕС-ке (IFRS) қолданылу аясынан алынған ерекшелік қосылды, әрі ол түзетулер, бірлескен бақылауды жүзеге асыратын тараптар, есеп беретін кәсіпорынды қоса алғанда, түпкі бақылауға ие болатын бір тараптың жалпы бақылауында болған жағдайларда қолданылмайды.

Түзетулер бірлескен операциядағы бастапқы қатысу үлесін сатып алу үшін, сол сияқты дәл сол бірлескен операциядағы кез келген кейінгі үлестерді сатып алу үшін де қолданылады және 2016 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты перспективті негізде күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Корпорацияға қандай да бір әсерін тигізбейді деп күтілмейді.

16 ХҚЕС-ке (IAS) және 38 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер: «Жол берілетін амортизациялау әдістерін түсіндіру»

Түзетулер 16 ХҚЕС (IAS) және 38 ХҚЕС (IAS) қағидаттарының бірін түсіндіреді, атап айтқанда, түсім компания активті пайдаланудан тұтынатын экономикалық пайданы емес, операциялық қызметтен (соның бір бөлігі актив болып табылады) болған экономикалық пайданы болжамды тұтыну құрылымын көрсетеді. Нәтижесінде, түсімге негізделген амортизация әдісі негізгі құралдарды амортизациялау үшін пайдалана алмайды және тек өте шектелген жағдайларда ғана материалдық емес активтерді амортизациялау үшін пайдаланылуы мүмкін. Түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін перспективті түрде күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Корпорацияға қандай да бір әсерін тигізбейді деп күтілуде, өйткені Корпорация айналымнан тыс активтерді амортизациялау үшін түсімге негізделген әдістерді қолданбайды.

16 ХҚЕС-ке (IAS) және 41 ХҚЕС-ке (IAS) «Ауыл шаруашылығы: жеміс беретін өсімдіктер» түзетулер

Түзетулер жеміс беретін өсімдіктердің анықтамасына жауап беретін биологиялық активтерді есепке алуға қойылатын талаптарды өзгертеді. Түзетулерге сәйкес жеміс беретін өсімдіктердің анықтамасына жауап беретін биологиялық активтер 41 ХҚЕС (IAS) қолданылу аясынан алынып тасталады. Оның орнына соларға қатысты 16 ХҚЕС (IAS) қолданылады. Бастапқыда танылғаннан кейін жеміс беретін өсімдіктер жинақталған нақты бастапқы құны бойынша (піскенге дейін) және бастапқы құны бойынша есепке алу моделін не болмаса қайта бағалау моделін (піскеннен кейін) пайдалана отырып ескеріледі. Түзетулер жеміс беретін өсімдіктердің өнімі бұрынғысынша 41 ХҚЕС-тің (IAS) қолданылу аясында қалатындығын растайды және сату шығындарын шегере отырып әділ құны бойынша ескеріледі. ХҚЕС (IAS) «Мемлекеттік субсидияларды есепке алу және мемлекеттік жәрдем туралы ақпаратты ашып көрсету» жеміс беретін өсімдіктерге қатысты мемлекеттік субсидиялар үшін қолданылады. Түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін ретроспективті түрде күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Корпорацияға қандай да бір әсерін тигізбейді деп күтіледі, өйткені Корпорацияның жеміс беретін өсімдіктері жоқ.

27 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Жекелеген қаржылық есептіліктегі үлестік қатысу әдісі»

Түзетулер компанияларға жекелеген қаржылық есептілікте еншілес компанияларға, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға салынған инвестицияларды көрсету үшін үлестік қатысу әдісін пайдалануға мүмкіндік береді. ХҚЕС ті қолданған және жекелеген қаржылық есептілікте үлестік қатысу әдісін пайдалануға көшу жөнінде шешім шығарған компаниялар осыны ретроспективті түрде жасаулары тиіс. ХҚЕС-ті алғаш рет қолданатын және өздерінің жекелеген қаржылық есептілігін пайдалану үшін үлестік қатысу әдісін таңдайтын компаниялар бұл әдісті ХҚЕС-ке өткен күннен бастап қолдануы тиіс. Түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Қазіргі сәтте Корпорацияға жекелеген қаржылық есептілікті жасау үшін бұл түзетулерді қолдану мүмкіндігін қарастырады. Бұл түзетулер Корпорацияның қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатының келешекте өзгеруі (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне еңбеген стандарттар (жалғасы)

10 ХҚЕС-ке (IFRS) және 28 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер: «Инвестор мен оның қауымдасқан компаниясы немесе бірлескен кәсіпорны арасында активтерді сату немесе беру»

Түзетулер қауымдасқан компанияға немесе бірлескен кәсіпорынға берілетін еншілес компанияға бақылаудан айырылуға қатысты 10 ХҚЕС-ке (IFRS) және 28 ХҚЕС-ке (IAS) талаптары арасындағы мәлім сәйкессіздікті шешеді. Түзетулер инвестор оның және қауымдасқан компанияның немесе бірлескен кәсіпорынның арасындағы 3 ХҚЕС (IFRS) анықтамасында бизнесті білдіретін активтерді сатудан немесе беруден болған толық кірісті немесе шығынды мойындайтындығын нақтылайды. Бұрынғы еншілес компанияға салынған инвестицияның әділ құны бойынша қайта бағалаудан болған кіріс немесе шығын ол бұрынғы еншілес компаниядағы тәуелсіз инвестордың қатысу үлесіне жататын шамада ғана танылады. Түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерде болатын операциялар үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Ақпаратты ашып көрсету аясындағы бастама»

1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Қаржылық есептілікті ұсыну» 1 ХҚЕС-тің (IAS) қолданыстағы талаптарын айтарлықтай өзгертпей, оларды түсіндіреді. Түзетулер мыналарды түсіндіреді:

- 1 ХҚЕС-тің (IAS) маңыздылығына қойылатын талаптар;
- Пайда мен шығыс туралы және БЖК туралы есептегі(дегі) және қаржылық жағдай туралы есептегі жеке баптар бөлінуі мүмкін;
- Ұйымның қаржылық есептілікке ескертпелерді беру тәртібін таңдау мүмкіндігі бар;
- Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін тәуелді ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардың БЖК үлесі бір баптың шеңберінде бөлек ұсынылуы және кейіннен пайда немесе шығыс құрамында қайта жіктелетін немесе жіктелмейтін баптар ретінде жіктелуі тиіс.

Сонымен бірге, түзетулер қаржылық жағдай туралы есепте және пайда немесе шығыс және БЖК туралы есепте(де) қосымша аралық қорытынды сомаларды ұсыну кезінде қолданылатын талаптарды да түсіндіреді. Бұл түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді, бұл ретте мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Корпорацияға қандай да бір әсерін тигізбейді деп күтілуде.

10 ХҚЕС-ке (IFRS), 12 ХҚЕС-ке (IFRS) және 28 ХҚЕС-ке (IAS) «Инвестициялық компаниялар» түзетулер

Түзетулер инвестициялық ұйымдардың 10 ХҚЕС-ге (IFRS) көзделген ерекшелікті қолдануы кезінде туындаған мәселелерді реттейді. 10 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсыну туралы талаптан алынып тастау, егер инвестициялық ұйым өзінің барлық еншілес компанияларын әділ құны бойынша бағаласа, инвестициялық ұйымның еншілес ұйымы болып табылатын бас ұйымға қатысты қолданылатындығын түсіндіреді.

Сонымен бірге, 10 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер шоғырландыруы өзі инвестициялық ұйым болып табылмайтын және инвестициялық ұйымға қосалқы сипаттағы қызметтерді көрсететін инвестициялық ұйымның еншілес ұйымы ғана шоғырландыруға жататындығын түсіндіреді. Инвестициялық ұйымның барлық басқа еншілес компаниялары әділ құны бойынша бағаланады. 28 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер үлестік қатысу әдісін қолданатын инвесторға оның ассоциацияланған немесе инвестициялық ұйым болып табылатын бірлескен кәсіпорны өзінің еншілес компанияларына қатысты қолданған әділ құны бойынша бағалауды сақтап қалуға мүмкіндік береді. Түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді және ретроспективті негізде қолданылуы тиіс. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Корпорацияға қандай да бір әсерін тигізбейді деп күтілуде.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатының келешекте өзгеруі (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар (жалғасы)

ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер: кезеңі 2012-2014 жылдар

Мұндай жетілдірулер 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді. Бұл түзетулер Корпорацияға айтарлықтай әсерін тигізбейді деп күтілуде. Оларға келесі өзгерістер кіреді:

5 ХҚЕС (IFRS) «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» – есептен шығару әдісін өзгерту

Активтердің (немесе активтер тобының) есептен шығарылуы әдетте меншік иелерінің пайдасына сату не болмаса бөлу арқылы жасалады. 5 ХҚЕС-ке (IFRS) түзету осы әдістердің біреуін басқа әдіске ауыстыру есептен шығарудың жаңа жоспары ретінде емес, бастапқы жоспардың жалғасы ретінде есептелуі тиіс екендігін түсіндіреді. Осылайша, 5 ХҚЕС (IFRS) талаптары үздіксіз қолданылады. Сондай-ақ түзету есептен шығару әдісінің өзгеруі жіктеу күнін өзгертуге әкеп соқтырмайтындығын түсіндіреді. Бұл түзету шығару әдісін өзгертуге қатысты перспективті түрде күшіне енуі тиіс, әрі олар 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерде жасалады. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

7 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары: ақпаратты ашып көрсету» – қызмет көрсету шарттары

7 ХҚЕС (IFRS) компаниядан мойындалуы жалпы тоқтаған, берілген активке кез келген жалғасып отырған қатысу туралы ақпаратты ашып көрсетуін талап етеді. ХҚЕС жөніндегі кенеске қызмет көрсету шарттары мұндай ақпаратты ашып көрсетуді талап етуді қолдану мақсаттары үшін жалғасып отырған қатысу болып табыла ма, деген сауал қойылды. Түзету комиссиялық сыйақыны көздейтін қызмет көрсету шарты қаржы активіне жалғасып отырған қатысуды білдіре алатындығын түсіндіреді. Компания ақпараттың ашылып көрсетілуі қажет болып табылатындығын анықтау үшін мұндай келісімнің және комиссиялық сыйақының сипатын 7 ХҚЕС-тің (IFRS) B30 және 42С тармақтарында ұсынылатын жалғасып отырған қатысуды бағалау жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес бағалауы тиіс. Түзету 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Түзету қызмет көрсету шарттарының қайсысы жалғасып отырған қатысуды білдіретіндігін бағалау үшін қолданылуы тиіс, ол ретроспективті негізде жасалды. Бұл ретте компания мұндай түзетуді алғаш рет қолданған кезеңнің алдындағы қандай да бір кезеңге қатысты компания талап етілетін ақпаратты ашып көрсетуге міндетті емес.

7 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары: ақпаратты ашып көрсету» - аралық қысқартылған аралық қаржылық есептілікте өзара есепке алу туралы ақпараттың ашылып көрсетілуі туралы талаптың қолданылуы

2011 жылғы желтоқсанда 7 ХҚЕС-ке (IFRS) қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу жөніндегі нұсқаулықты білдіретін түзету енгізілді. 7 ХҚЕС-тің (IFRS) «Күшіне ену күні және есепке алудың жаңа тәртібіне өту» бөлімінде «Компания бұл түзетулерді 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін және мұндай жылдық кезеңдер шеңберінде аралық кезеңдер үшін қолдануы тиіс». Дегенмен, аралық кезеңдер үшін ақпараттың ашылып көрсетілуіне қойылатын талаптарды қамтитын стандартта (34 ХҚЕС (IAS)), мұндай талап жоқ. Салдарынан, тиісті ақпараттың аралық қысқартылған қаржылық есептілікте ашылып көрсетілуі тиіс екендігі түсініксіз.

Түзету қысқартылған аралық қаржылық есептілікте мұндай ақпараттың ашылып көрсетілуі қажет еместігін түсіндіре отырып «және мұндай жылдық кезеңдердің шеңберінде аралық кезеңдер үшін» деген сөйлемді алып тастайды. Түзету 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді және ретроспективті негізде қолданылуы тиіс. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

19 ХБЕС (IAS) «Қызметкерлерге сыйақылар» – өңірлік нарық үшін дисконттау мөлшерлемесі

19 ХҚЕС-ке (IAS) жоғары сапалы корпоративтік облигациялар нарығының даму дәрежесін бағалау мұндай міндеттеме жататын елге емес, міндеттеме білдірілген валютаға сүйене отырып түсіндіреді. Егер тиісті валютада білдірілген жоғары сапалы корпоративтік облигациялардың дамыған нарығы болмаған жағдайда, мемлекеттік облигациялардың кірістілік мөлшерлемесі пайдаланылуы тиіс. Түзету 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Есеп саясатының келешекте өзгеруі (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар (жалғасы)

ХКЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер: кезеңі 2012-2014 жылдар (жалғасы)

34 ХКЕС (IAS) «Аралық қаржылық есептілік» – ақпаратты «аралық қаржылық есептің қандай да бір басқа бөліміне» қосу

Түзету аралық кезең үшін талап етілетін ақпарат аралық қаржылық есептілікте ашылып көрсетілуі не болмаса ол іс жүзінде көрсетілген аралық қаржы есебінің қандай да бір басқа бөліміне (мысалы, басшылықтың түсініктемелері немесе тәуекелдер туралы есеп) айқын сілтеме арқылы оған қосылуы тиіс екендігін белгілейді. ХКЕС жөніндегі кеңес аралық қаржы есебінің құрамындағы басқа ақпарат пайдаланушыларға аралық қаржылық есептіліктегідей дәл сондай талаптарда және мерзімде қолжетімді болуы тиіс екендігін көрсетті. Егер пайдаланушылар басқа ақпаратқа қол жеткізе алмаса, аралық қаржы есебі толық емес болып есептеледі. Түзету 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді және ретроспективті негізде қолданылуы тиіс. Мерзімінен бұрын қолдануға жол берілді.

4. Маңызды есептік пікірлер және бағалаулар

Бағалаудың белгісіздігі

Корпорацияның есепке алу саясатын қолдану үшін басшылық өзінің пікірлерін пайдаланды және қаржылық есептілікте танылған соманы анықтауға қатысты бағалау жасады. Төменде пайымдаулар мен бағалауды пайдаланудың барынша елеулі жағдайлары көрсетілген:

Қаржылық құралдардың әділ құны

Егер қаржылық жағдай туралы есепте бейнеленген қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құнын белсенді нарықтағы бағалар негізінде анықтау мүмкін болмаса, ол математикалық модельдерден тұратын бағалаудың түрлі модельдерін пайдалана отырып анықталады. Мұндай модельдер үшін алғашқы деректер, егер мүмкін болса, бақыланатын нарық негізінде анықталады; басқа жағдайда әділ құнды анықтау үшін пікірді қолдану қажет.

Несиелердің құнсыздану резерві

Корпорация клиенттерге берілген несиелерді құнсыздану мәніне тұрақты түрде сараптап отырады. Тәжірибеге сүйене отырып, Корпорация құнсыздану шығындарын қарыз алушы қаржылық қиындықтарды басынан кешіріп отырған және ұқсас қарыз алушылар туралы нақты деректердің жеткілікті көлемі болмаған жағдайларда бағалауда өзінің субъективті пікірін пайдаланады.

Корпорация топ құрамындағы қарыз алушылардың міндеттемелерін өтеу мәртебесіндегі жағымсыз өзгерістерді немесе топ құрамындағы активтер бойынша міндеттемелерді орындамауға пара-пар мемлекеттік не жергілікті экономикалық жағдайлардың өзгеруін көрсететін байқалып отырған деректер негізінде болашақ ақша ағымдарының өзгерісін ұқсас түрде бағалайды. Басшылық несиелер мен дебиторлық берешектің топтары бойынша құнсызданудың объективті белгілері бар және несиелік тәуекелдің ұқсас сипаттамасындағы активтерге қатысты шығындар құрылымы туралы тарихи деректерге негізделген бағалауды пайдаланады. Тәжірибеге сүйене отырып, Корпорация ағымдағы міндеттемелерді бейнелеу үшін несиелер немесе дебиторлық берешек тобына қатысты байқалатын деректерді түзету кезінде өзінің субъективті пікірін пайдаланады.

Кепіл қамсыздандыруын бағалау

Басшылық нарықтағы ағымдағы жағдайды ескере отырып кепілмен қамтамасыз етудің құнын түзету үшін тәжірибеге негізделген пайымдауды немесе тәуелсіз бағалауды пайдалана отырып, тұрақты негізде кепілмен қамтамасыз етуге мониторингті жүзеге асырады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар (жалғасы)

Бағалаудың белгісіздігі (жалғасы)

Салық салу

Қазіргі уақытта Қазақстанда негізгі салық мәселелерін реттейтін бірыңғай Салық кодексі қолданылады. Қолданыстағы салықтарға қосылған құн салығы, корпоративтік табыс салығы, әлеуметтік және басқа да салықтар кіреді. Көп жағдайларда нормативтік-құқықтық актілерді қолдану бойынша атқарушылық өкімдер түсініксіз болып табылады немесе олар тіптен жоқ және үлгі боларлық жағдайлардың шамалысы ған анықталды. Ведомстволар арасында, сондай-ақ бір ведомствоның ішінде ережелердің зани тұжырымдамасына қатысты түрлі пікірлер жиі кездеседі, бұл біршама белгісіздік пен кикілжін жағдайлар тудырады. Салық декларациялары, сондай-ақ зани реттеудің басқа да салалары (мысалы, кеден және валюталық бақылау мәселелері) заң бойынша елеулі айыппұлдарды, өсімпұлды және тұрақсыздық айыбын есептеуге құқылы бірнеше ведомство бақылауында. Мұндай жағдай, мысалы, салықтық заңнама жүйелері анағұрлым дамыған басқа елдерге қарағанда Қазақстанда салықтық тәуекелдер ықтималдылығының үлкен дәрежесін қалыптастырады.

Басшылық Корпорация оның қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының салық заңнамасының ережелерін ұстанады деп есептейді. Дегенмен, тиісті органдар даулы салық мәселелеріне қатысты өзге ұстанымды ұстана алады деген тәуекел бар.

Кейінге қалдырылған салық активтерін қалпына келтіру

Мерзімі өткен табыс салығы бойынша активтер қаржылық жағдай туралы есепте мойындалатындығын анықтау кезінде пайымдауды пайдалану қажет. Пайдаланылмаған салық залалдары бойынша туындайтын қоса алғанда, мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша активтер басшылықтан Корпорация мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша мойындалған активтерді пайдалану мақсатында келешек кезеңдерде жеткілікті салық салынатын кірістерді жасайды деген мүмкіндікті бағалауын талап етеді. Келешекте салық салынатын кірісті жасауға қатысты жорамалдар басшылықтың келешек ақша қаражаты ағындарына қатысты бағалауына байланысты болады. Бұл келешек салық салынатын кірісті бағалаулар операциялық қызметтен ақша ағындарының болжамдарына (пайыздық кірістер, пайыздық шығыстар, құнсыздану резерві) және әрбір юрисдикцияда қолданыстағы салық заңнамасын қолдану туралы пайымдауға негізделген. Корпорацияның есепті күнгі жағдай бойынша көрсетілген мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша таза активтерді іске асыру қабілетіне келешек ақша ағындары мен салық салынатын кірістер бағалаудан қаншалықты айтарлықтай ерекшеленетіндігіне әсер етуі мүмкін.

Сонымен бірге, салық заңнамасының келешек өзгерістері Корпорацияның келешек кезеңдерде салық жазбаларын алу қабілетін шектеуі мүмкін.

5. Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражатына келесі позициялар кіреді:

	2015 жылғы 31 желтоқсан	2014 жылғы 31 желтоқсан
Банктердің шоттарындағы теңгемен ақша қаражаты	7.390.832	1.496.403
Банк шоттарында АҚШ долларындағы ақша қаражаты	23.259	21.591
Қолма-қол ақша қаражаты	33	124
Ақша қаражаты мен оның баламалары	7.414.124	1.518.118

Ақша қаражаты мен оның баламаларының шоғырлануы

2015 жылғы 31 желтоқсанға банктердің есеп айырысу шоттарында орналастырылған ақша қаражатына бір банкте, «Bank RBK» АҚ орналастырылған 2.925.733 мың теңге мөлшеріндегі сома кіреді, бұл ақша қаражаты мен оның баламаларының 40% құрайды (2014 жылдың 31 желтоқсанына – «Банк Центркредит» АҚ-да 881.389 мың теңге немесе 58%).

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

7. Несиелік ұйымдардағы қаражат

Несиелік ұйымдардағы қаражатқа келесі позициялар кіреді:

	2015 жылғы 31 желтоқсан	2014 жылғы 31 желтоқсан
Екінші деңгейдегі банктерге берілген қарыздар	9.168.962	-
Екінші деңгейдегі банктерге берілген қарыздар бойынша есептелген сыйақы	138.528	-
Құнсыздану резервін шегере отырып	(64.323)	-
Мерзімді банк салымдарындағы орналастырылған ақша қаражаты	-	99.195
Салымдар бойынша есептелген сыйақы	-	8.328
Несиелік ұйымдардағы қаражат	9.243.167	107.523

Екінші деңгейдегі банктерге берілген қарыздарға «Астана Банкі» АҚ, «Банк РВК» АҚ, «Цеснабанк» АҚ 96 айға дейін несиелендіру мерзімімен жылдық 8-дан 10% ға дейінгі сыйақы мөлшерлемесімен агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін несиелендіруге берген қарыздар жатады.

Екінші деңгейдегі банктерге берілген қарыздардың құнсыздану резерві

	2015	2014
1 қаңтарда	-	-
Бір жылғы шығыстар	64.323	-
Есептен шығару	-	-
31 желтоқсанда	64.323	-

2015 жылғы пайда мен шығыстар туралы есепте несиелердің құнсыздану шығыстарына екінші деңгейдегі банктерге 64.323 мың теңге сомасында берілген қарыздардың құнсыздану резервтері кіреді.

8. Клиенттерге берілетін несиелер

Клиенттерге берілген несиелерге келесі позициялар кіреді:

	2015 жылғы 31 желтоқсан	2014 жылғы 31 желтоқсан
Аграрлық секторда заңды тұлғаларға берілген несиелер	108.892.032	91.915.779
Аграрлық секторда жеке тұлғаларға берілген несиелер	35.326.077	25.016.309
Клиенттерге берілген несиелердің жиыны	144.217.109	116.932.088
Құнсыздану резервін шегере отырып	(19.712.568)	(16.326.699)
Клиенттерге берілетін несиелер	124.504.541	100.605.389

Клиенттер несиелерінің құнсыздану резерві

Төменде несиелердің құнсыздану резервінің салыстырмасы берілді:

	2015	2014
1 қаңтарда	16.326.699	13.858.698
Бір жылғы шығыстар	3.493.418	2.517.182
Есептен шығару	(107.549)	(49.181)
31 желтоқсанда	19.712.568	16.326.699
Жеке негіздегі құнсыздану	15.985.377	8.262.768
Жиынтық негіздегі құнсыздану	3.727.191	8.063.931
	19.712.568	16.326.699
Резерв есептен шығарылғанға дейінгі құнсызданған ретінде жеке негізде бағаланған несиелер сомасының жиыны	26.972.047	10.673.364

2015 жылы Акционер қаржыландырған нарықтық багадан төмен мөлшерлеме бойынша 2015 жылы клиенттерге берілген несиелердің әділ құнын бағалау нәтижесінде туындаған 1.342.299 мың теңге (2014 жыл: 1.501.032 мың теңге) мөлшеріндегі зиян шартты бөлу резервінің құрамында мойындалады.

Құнсызданған ретінде жеке негізде бағаланған несиелер

2015 жылдың 31 желтоқсанына құнсызданған ретінде жеке негізде бағаланған несиелер бойынша Корпорация алған қамтамасыз етудің әділ құны 10.385.082 мың теңге болды (2014 жыл: 2.410.596 мың теңге).

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

7. Клиенттерге берілген несиелер (жалғасы)**Қамтамасыз ету және несиелік тәуекелді азайтатын басқа құралдар**

Корпорация берілуін талап ететін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі қарсы агенттің несиелік тәуекелді бағалауына тәуелді. Қамтамасыз ету түрлерінің және бағалау өлшемдерінің рұқсат етілуіне қатысты ұстанымдар белгіленген.

Төменде алынған қамтамасыз етудің негізгі түрлері көрсетілген:

- Коммерциялық несиелеу кезінде – жылжымайтын мүлік, қорлар мен дебиторлық берешек кепілі, кепілдіктер мен бағалы қағаздар;
- Жеке тұлғаларды несиелеу кезінде – тұрғын үй және басқа да активтер кепілі.

Басшылық қамсыздандырудың нарықтың құнына мониторинг жүргізеді, негізгі келісімге сәйкес қосымша қамсыздандыруды сұратады, сондай-ақ қүнысыздану шығындарына резервтің жеткіліктілігін тексеру барысында алынған қамсыздандырудың нарықтық құнын қадағалап отырады.

Несиелердің клиенттерде шоғырлануы

2015 жылдың 31 желтоқсанына Корпорация қарыздардың келесі шоғырлануымен сипатталды – ірі 10 қарыз алушыға 29.934.974 мың теңге келді, бұл жиынтық несиелік портфелінің 22% құрады (2014 жылдың 31 желтоқсанына – 18.892.006 мың теңге және жиынтық несиелік портфелінің 16%).

2015 жылдың 31 желтоқсанына аяқталған жыл үшін құнысызданған ретінде жеке негізде бағаланған несиелер бойынша Корпорацияның пайыздық кірістері 201.090 мың теңге (2014: 95.343 мың теңге) болды.

9. Негізгі құралдар

	Жер	Үйлер мен ғимараттар	Компью- терлер мен оргтехника	Көлік құралдары	Басқасы	Жиыны
Бастапқы құн						
2013 жылдың						
31 желтоқсанына	5.397	–	147.219	58.864	79.640	291.120
Түсімдер	–	–	45.715	7.261	11.632	64.608
Шығу	–	–	(17.459)	–	(1.646)	(19.105)
2014 жылдың						
31 желтоқсанына	5.397	–	175.475	66.125	89.626	336.623
Түсімдер	–	–	82.420	6.163	5.574	94.157
Шығу	–	–	(1.458)	(15.740)	(1.733)	(18.931)
2015 жылдың						
31 желтоқсанына	5.397	–	256.437	56.548	93.467	411.849
Жинақталған амортизация						
2013 жылдың						
31 желтоқсанына	–	–	64.751	18.302	31.833	114.886
Есептелген амортизация	–	–	20.748	5.873	8.868	35.489
Шығу	–	–	(16.541)	–	(2.400)	(18.941)
2014 жылдың						
31 желтоқсанына	–	–	68.958	24.175	38.301	131.434
Есептелген амортизация	–	–	31.937	5.861	9.444	47.242
Шығу	–	–	(1.428)	(8.711)	(1.446)	(11.585)
2015 жылдың						
31 желтоқсанына	–	–	99.467	21.325	46.299	167.091
Қалдық құны						
2013 жылдың						
31 желтоқсанына	5.397	–	82.468	40.562	47.807	176.234
2014 жылдың						
31 желтоқсанына	5.397	–	106.517	41.950	51.325	205.189
2015 жылдың						
31 желтоқсанына	5.397	–	156.970	35.223	47.168	244.758

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

8. Негізгі құралдар (жалғасы)**Инвестициялық жылжымайтын мүлік**

	<i>Ғимараттар</i>
Бастапқы құн	
2013 және 2014 жылдың 31 желтоқсанына	133.668
2015 жылғы түсім	292.632
2015 жылдың 31 желтоқсанына	426.300
Жинақталған амортизация	
2013 жылдың 31 желтоқсанына	53.054
Есептелген амортизация	6.015
2014 жылдың 31 желтоқсанына	59.069
Есептелген амортизация	7.658
2015 жылдың 31 желтоқсанына	66.727
Қалдық құны	
2014 жылдың 31 желтоқсанына	74.599
2015 жылдың 31 желтоқсанына	359.573

2015 жылы инвестициялық жылжымайтын мүлікті жалға беруден түскен кіріс 38.969 мың теңге (2014: 18.493 мың теңге) болды.

10. Материалдық емес активтер

Төменде материалдық емес активтердің баптары бойынша қозғалыс келтірілген:

	<i>Бағдарламалық жасақтама</i>
Бастапқы құн	
2013 жылдың 31 желтоқсанына	420.151
Түсімдер	37.325
Шығу	(4.810)
2014 жылдың 31 желтоқсанына	452.666
Түсімдер	22.018
Шығу	(1.606)
2015 жылдың 31 желтоқсанына	473.078
Жинақталған амортизация	
2013 жылдың 31 желтоқсанына	203.409
Есептелген амортизация	47.439
Шығу	(4.810)
2014 жылдың 31 желтоқсанына	246.038
Есептелген амортизация	52.741
Шығу	(948)
2015 жылдың 31 желтоқсанына	297.831
Қалдық құны	
2013 жылдың 31 желтоқсанына	216.742
2014 жылдың 31 желтоқсанына	206.628
2015 жылдың 31 желтоқсанына	175.247

11. Басқа да активтер

	<i>31 желтоқсан 2015 жыл</i>	<i>31 желтоқсан 2014 жыл</i>
Алынған кепілді қамсыздандыру	1.024.494	1.310.788
Басқа да активтер	337.669	624.445
Өзге де активтер жиыны	1.362.163	1.935.233

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

10. Басқа да активтер (жалғасы)

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алынған кепілмен камсыздандыруға қарыздарды төлеу бойынша Корпорацияның алдында өз міндеттемелерін орындамаған қарыз алушылардан Корпорация өндіріп алған жылжымайтын мүлік кіреді. 2015 жылдың ішінде Корпорация қарыз алушылардан 557.475 мың теңге сомасында мүлікті өндіріп алды. 2014 жылдың ішінде Корпорация 1.028.176 мың теңге сомасында қарыз алушылардан жер учаскелерін өндіріп алды.

11. Несиелік ұйымдардың қаражаты

Банктерден алынған ұзақ мерзімді қарыздарға мыналар кіреді:

Банк	Валюта	Өтеу күні	Номиналды пайыздық мөлшерлеме	31 желтоқсан 2015 жыл	31 желтоқсан 2014 жыл
«Ресей Жинақ банкі» ЕБ АҚ	теңге	2015 жылғы 28 мамыр	6,75%	-	2.012.375
				-	2.012.375

2014 жылғы 28 қарашада Корпорация «Сбербанк России» АҚ ЕБ-ден жылдық 6,75% сыйақы мөлшерлемесімен және 2015 жылғы 28 мамырға дейінгі мерзіммен 2.000.000 мың теңге мөлшерінде қысқа мерзімді қарыз алды. 2015 жылғы 28 мамырда қарыз толығымен өтелді.

12. Акционердің алдындағы берешек

	Өтеу күні	Номиналды пайыздық мөлшерлеме	31 желтоқсан 2015 жыл	31 желтоқсан 2014 жыл
№ 148 келісім бойынша қарыз	2019 жылғы 10 желтоқсан	9,00%	16.356.670	-
№ 36с келісім бойынша инвестициялық қарыз	2023 жылғы 30 желтоқсан	1,02%	10.328.819	12.176.340
№ 124 келісім бойынша қарыз	2023 жылғы 1 қаңтар	3,00%	383.659	-
№ 148 келісім бойынша қарыз	2019 жылғы 10 желтоқсан	1,00%	291.210	356.269
Акционердің алдындағы берешек			27.360.358	12.532.609

№ 36с келісім бойынша инвестициялық қарыз

2009 жылғы 18 мамырда Корпорация ҚазАгро-мен № 36с Қарыз туралы үлгі келісімді жасады. Осы Келісімнің шарттарына сай Корпорацияға агроөнеркәсіптік секторда өндірісті құруға, кеңейтуге және түрлендіруге арналған іс-шаралар кешенін іске асыруға инвестициялық қарыз беріледі. Инвестициялық қарыздың қолданылу мерзімі 2023 жылғы 30 желтоқсанға дейін, 2015 жылдың 31 желтоқсанына Келісім бойынша ақша қаражатының амортизацияланған құны – 10.328.819 мың теңге, пайыздар жылдық 1,02% номиналды мөлшерлемесі және беру күніне 6,00% тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша есептеледі. 2015 жылдың ішінде Корпорация осы үлгі келісім бойынша 18.899 мың теңге (2014 жылдың ішінде: 132.027 мың теңге) сомасында ұзақ мерзімді қаражат алды. 2015 жылдың ішінде Корпорация ҚазАгро-мен жасалған № 36с қарыз туралы үлгі келісім бойынша 1.791.774 мың теңге (2014 жылдың ішінде: 1.640.763 мың теңге) сомасында қарыздарды өтеді.

№ 148 келісім бойынша қарыз

2012 жылғы 10 желтоқсанда Корпорация ҚазАгро-мен № 148 Қарыз туралы үлгі келісімді жасады. Келісім бойынша қарыз сомасы 2.000.000 мың теңге болды. 2015 жылғы 1 қаңтарға дейін берілген транштарға пайыздар 1,00% мөлшерлемесі бойынша есептеледі. Қарыздың қолданылу мерзімі келісімге қол қойылған сәттен бастап 7 жыл. Қарыз мыналарға пайдаланылуы мүмкін: міндеттемелерді өтеу үшін жеткілікті болатын ағымдағы өтімділік деңгейін қолдауға; агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін қолдауға; негізгі құралдарды жөндеуге және түрлендіруге және заңнамаға сәйкес өзге мақсаттарда.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1% мөлшерлемесімен берілген қарыздар бойынша келісімнің ақша қаражатының баланстық құны 291.210 мың теңге болды.

2015 жылғы 11 ақпанда № 148 қарызға № 1 қосымша келісім жасалды, соған сай 2015 жылғы 1 қаңтардан кейін алынған барлық транштарға 9,00% мөлшерлемесі бойынша пайыздар есептеледі.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 9,00% мөлшерлемесімен берілген қарыздар бойынша келісімнің ақша қаражатының баланстық құны 16.356.670 мың теңге болды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

12. Акционердің алдындағы берешек (жалғасы)**№ 124 келісім бойынша қарыз**

2015 жылғы 23 желтоқсанда Корпорация ҚазАгро-мен № 124 қарыз туралы келісімді жасады. Келісім бойынша алу күніне қарыздың бастапқы сомасы 591.108 мың теңге болды. Пайыздар 3,00% номиналды мөлшерлемесі бойынша есептеледі. Қарыз айналым қаражатын толықтыру, негізгі құралдарды сатып алу мақсатында және құрылысқа, сондай-ақ жоғарыда аталған мақсаттарға несиені/лизингіті алуға орай туындаған берешекті қайта қаржыландыруға несиені/лизингіті алуға орай 2014 жылғы 1 қаңтарға дейін туындаған қарыз алушылардың несиелік/лизингітік міндеттемелерін қайта құрылымдау/қайта қаржыландыру мақсаттарына арналған.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Акционердің алдында берешектің қаржылық көрсеткіштерді орындау бойынша міндеттемелер болған жоқ.

14. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

	Өтеу күні	Мөлшерлеме, %	Валюта	31 желтоқсан 2015 жыл	31 желтоқсан 2014 жыл
Тіркелген кірісі бар борыштық бағалы қағаздар 2 облигациялық бағдарламаның 2 шығарылымы	2022 жылғы 17 желтоқсан	8,00%	теңге	17.693.329	-
Тіркелген кірісі бар борыштық бағалы қағаздар 2 облигациялық бағдарламаның 1 шығарылымы	2023 жылғы 20 ақпан	8,50%	теңге	10.048.821	20.615
Тіркелген кірісі бар борыштық бағалы қағаздар 1 облигациялық бағдарламаның 2 шығарылымы	2015 жылғы 5 желтоқсан	7,00%	теңге	-	2.862.451
				27.742.150	2.883.066

2015 жылғы 9 шілдеде Корпорация 2.970.450 мың теңге сомасында бірінші облигациялық бағдарлама облигацияларының 2 шығарылымы өтелді. Негізгі борыштың және купондық сыйақының сомасы 2.870.000 мың теңге және тиісінше 100.450 мың теңге болды.

2015 жылдың ішінде Корпорация екінші облигациялық бағдарламаның 1-ші шығарылымының шеңберінде 9.980.000 дана көлемінде және 9.700.135 мың теңге сомасында облигацияларды орналастырды, екінші облигациялық бағдарламаның 1-ші шығарылымының шеңберінде 18.184.787 дана және 17.618.974 мың теңге сомасында.

15. Басқа да міндеттемелер

	31 желтоқсан 2015 жыл	31 желтоқсан 2014 жыл
ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігінің ауыл шаруашылығын қолдауға арналған сыйақы мөлшерлемелерін субсидиялау	78.918	25.180
Жалақы мен салықтар бойынша қызметкерлердің берешегі	78.891	11.861
Кредиторлық берешек	30.942	72.166
Зейнетақы төлемдері мен әлеуметтік аударымдар бойынша міндеттемелер	25.512	10.967
Басқасы	15.967	5.084
Басқа да міндеттемелер жиыны	230.230	125.258

16. Салық салу

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін КТС бойынша шығыстармен бірге КТС корпоративтік мөлшерлемесі бойынша салық салынғанға дейінгі кіріске қолданылған корпоративтік табыс салығы («КТС») бойынша шығыстардың салыстырып тексеруі келтірілген:

	2015	2014
Ағымдағы табыс салығы	347.369	223.275
Кейінге қалдырылған салық: уақытша айырмалардың туындауы және азаюы	138.540	253.667
Мыналарды шегере отырып: басқа ди жиынтық кірісте танылған мерзімі ұзартылған салық бойынша шығысты	19.780	300.206
Пайда салығы бойынша шығыс	505.689	777.148

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

15. Салық салу (жалғасы)

2015 жылдың 31 желтоқсанына ҚТС бойынша алдын ала төлем сомасы 233.574 мың теңге (2014 жыл: 422.490 мың теңге) болды.

Капитал құрамында мойындалған кейінге қалдырылған салық келесі тәсілмен бөлінген:

	2015	2014
Активтер бойынша	268.460	300.206
Міндеттемелер бойынша	(248.680)	-
Капитал құрамында мойындалған корпоративтік табыс салығы бойынша жеңілдік	19.780	300.206

	2015	2014
Салық салынғанға дейінгі пайда	(1.591.018)	(1.273.355)
Салықтың ресми мөлшерлемесі	20%	20%
Ресми салық мөлшерлемесі бойынша корпоративтік табыс салығының теориялық шығыстары	(318.204)	(254.671)
Индексациялау бойынша құнсыздану резервінен болған шығыс	-	(394.596)
Салық бойынша есептен шығарылмайтын басқа да шығыстар	(187.485)	(127.881)
Пайда салығы бойынша шығыс	(505.689)	(777.148)

31 желтоқсанға кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелеріне, сондай-ақ олардың тиісті жылдар үшін қозғалысына келесі позициялар жатады:

	<i>Уақытша айырмалардың туындауы және азаюы</i>			<i>Уақытша айырмалардың туындауы және азаюы</i>			2015
	2013	Пайда мен залалдар туралы есепте	Капитал құрамында	2014	Пайда мен залалдар туралы есепте	Капитал құрамында	
Шегерілетін уақыт айырмаларының салық әсері							
Ауыстырылуға жататын салық залалы	59.813	(59.813)	-	-	-	-	-
Клиенттерге берілетін несиелер	1.199.703	(606.208)	300.206	893.701	(352.391)	268.460	809.770
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	19.759	7.024	-	26.783	3.794	-	30.577
Сатуға арналған активтер	2.116	(2.116)	-	-	-	-	-
Кейінге қалдырылған салық активі, таза сомасы	1.281.391	(661.113)	300.206	920.484	(348.597)	268.460	840.347
Салық салынатын уақыт айырмаларының салық әсері							
Акционердің алдындағы берешек	(454.036)	123.654	-	(330.382)	226.441	(248.680)	(352.621)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(8.126)	(16.414)	-	(24.540)	(36.164)	-	(60.704)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(462.162)	107.240	-	(354.922)	190.277	(248.680)	(413.325)
Кейінге қалдырылған салық активі(міндеттемесі)	819.229	(553.873)	300.206	565.562	(158.320)	19.780	427.022

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер соның есебінен актив пайдаланылуы мүмкін келешек салық салынатын пайда қолжетімді болуы мүмкін көлемде мойындалады. Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер тиісті салық жеңілдігі іске асырылады деген ықтималдылықтың болмауы көлемінде азаяды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

16. Капитал

Төменде шығарылған және толығымен төленген акциялардың қозғалысы туралы деректер келтірілген:

	Орналастыру бағасы (теңге)	Жай акциялардың саны	Мың теңгемен жиыны
2013 жылдың 31 желтоқсанына		74.227.371	74.227.371
Жарғылық капиталды ұлғайту	1.000	20.000.000	20.000.000
2014 жылдың 31 желтоқсанына		94.227.371	94.227.371
Жарғылық капиталды ұлғайту		-	-
2015 жылдың 31 желтоқсанына		94.227.371	94.227.371

2015 және 2014 жылдардың 31 желтоқсанына жарияланған және төленген жай акциялардың жалпы саны 94.227.371 дана болды. Жалғыз Акционердің 2014 жылғы 10 сәуірдегі шешімінің негізінде жарғылық капитал орналастыру құны 1.000 теңге болатын 20.000 мың жай акцияға ұлғайды; бұл акша қаражаты жалғыз Акционерден 2014 жыл үшін жарғылық капиталға жарна ретінде алынды.

2015 және 2014 жылдардың 31 желтоқсанына бір жай акцияның иесі бір дауысқа ие және дивидендтерді алуға тең құқыққа ие. Бөлінуге жататын табыс Корпорацияның қаржылық есептілігінде көрсетілген табыстың негізінде айқындалады.

2015 жылы Корпорация жалғыз Акционердің 2015 жылғы 5 маусымдағы № 34 шешіміне сай 446.586 мың теңге мөлшерінде (бір акция үшін 4,74 теңге) 2014 жыл үшін дивидендтерді жариялады және төледі.

2014 жылы Корпорация жалғыз Акционердің 2014 жылғы 9 маусымдағы № 32 шешіміне сай 393.884 мың теңге мөлшерінде (бір акция үшін 5,31 теңге) 2013 жыл үшін дивидендтерді жариялады және төледі.

Корпорацияның ережесіне сай резервтік капитал, келешек шығындарды және басқа да көзделмеген тәуекелдер мен міндеттемелерді қоса алғанда, жалпы тәуекелдер үшін қалыптасады. Резервтік капитал Акционер шешімінің негізінде бөлінуі тиіс.

2015 жылы жалғыз Акционердің 2015 жылғы 5 маусымдағы шешімінің негізінде резервтік капитал 2014 жылғы кірістің есебінен 49.621 мың теңгеге ұлғайды. 2014 жылы жалғыз Акционердің 2014 жылғы 9 маусымдағы шешімінің негізінде резервтік капитал 2013 жылғы кірістің есебінен 43.765 мың теңгеге ұлғайды.

Басқа резервтердің қозғалысы былайша көрсетілген:

	Резервтік капитал	Қосымша төленген капитал	Шартты бөлу резерві	Жиыны
2013 жылдың 31 желтоқсанына	992.725	4.296.627	(6.320.292)	(1.030.940)
Шартты бөлу бойынша резервті қалыптастыру (7-ескертпе)	-	-	(1.501.032)	(1.501.032)
Шартты бөлу резерві бойынша пайда салығы (15-ескертпе)	-	-	300.206	300.206
Бөлінбеген пайданың есебінен резервтік қорды ұлғайту	43.765	-	-	43.765
2014 жылдың 31 желтоқсанына	1.036.490	4.296.627	(7.521.118)	(2.188.001)
Шартты бөлу бойынша резервті қалыптастыру (7-ескертпе)	-	-	(1.342.299)	(1.342.299)
Шартты бөлу резерві бойынша пайда салығы (15-ескертпе)	-	-	268.460	268.460
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған несиелерден болған кірісті бастапқы мойындау (12-ескертпе)	-	1.243.400	-	1.243.400
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған несиелерден болған мойындалмаған кіріс бойынша табыс салығы (15-ескертпе)	-	(248.680)	-	(248.680)
Бөлінбеген пайданың есебінен резервтік қорды ұлғайту	49.621	-	-	49.621
2015 жылғы 31 желтоқсанға	1.086.111	5.291.347	(8.594.957)	(2.217.499)

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

16. Капитал (жалғасы)

2015 жылдың 31 желтоқсанына Қазақстанның қор биржасының әдістемесіне сай есептелген бір жай акцияның баланстық құны 936,97 теңгені (2014 жылғы 31 желтоқсан: 930,70 теңге) құрайды.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бір акцияның баланстық құнын есептеу:

	2015 жылғы 31 желтоқсан	2014 жылғы 31 желтоқсан
Активтер	143.969.419	105.651.231
Материалдық емес активтер	175.247	206.628
Міндеттемелер	55.505.565	17.747.001
Таза активтер	88.288.607	87.697.602
Есептеу күніне жай акциялардың саны, дана	94.227.371	94.227.371
Бір жай акцияның баланстық құны (теңге)	936,97	930,70

18. Қызметкерлер құрамының шығыстары және өзге операциялық шығыстар

Қызметкерлер құрамының шығыстары мен қызметкерлерге төленетін басқа да сыйақы сомасына, сондай-ақ басқа да операциялық шығыстарға келесі позициялар кіреді:

	2015	2014
Қызметкерлер құрамының шығыстары және басқа да төлемдер	(1.694.905)	(1.458.437)
Әлеуметтік қамсыздандыру шығыстары	(166.528)	(141.685)
Қызметкерлер құрамының шығыстары	(1.861.433)	(1.600.122)
Ағымдағы жалдау	(333.911)	(288.051)
Заңгерлік және кеңестемелік қызметтер	(261.387)	(209.294)
Тозу және амортизация	(107.641)	(88.943)
Кепіл мүлкін бағалаумен байланысты шығыстар	(102.051)	(31.023)
Жарнама шығыстары	(85.438)	(89.497)
Қайырымдылық мақсаттарына арналған шығыстар және демеушілік көмек	(60.784)	-
Негізгі құралдарға техникалық қызмет көрсету	(53.523)	(39.389)
Іссапар шығыстары	(50.233)	(54.703)
Материалдар, оның ішінде ЖЖМ	(34.838)	(31.261)
Байланыс қызметтері	(27.831)	(34.611)
Сақтандыру шығыстары	(20.985)	(19.455)
Қызметкерлер құрамын оқыту	(19.400)	(8.125)
Банктік қызметтер	(13.549)	(9.734)
Мемлекеттік алым	(7.225)	(62.862)
Басқа	(64.539)	(65.359)
	(1.243.335)	(1.032.307)

19. Шарттық және шартты міндеттемелер**Экономикалық орта**

Қазақстанда экономикалық реформалар және нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылымның дамуы жалғасуда. Қазақстандық экономиканың тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сондай-ақ Үкімет экономика, қаржы және ақша-несие саясаты саласында қолға алатын шаралардың тиімділігіне тәуелді болады.

2015 жылы шикі мұнай бағасының айтарлықтай төмендеуі және қазақстандық теңгенің едәуіл девальвациясы қазақстандық экономикаға теріс әсерін көрсетуін жалғастырды. Басқа факторлармен қатар аталған факторлардың жиынтығы капитал жеткіліктігінің азаюына, капитал құнының өсуіне, инфляцияның артуына және экономикалық өсімге қатысты белгісіздікке әкеп соқтырды. Компанияның басшылығы ағымдағы жағдайларда Компанияның экономикалық тұрақтылығын қолдау бойынша лайықты шараларды қолға алып отыр деп санайды.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

18. Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Зангерлік мәселелер

Корпорация әдеттегі қызметінің барысында сот шағымдары мен талаптарының объектісі болып табылады. Басшылықтың пікірінше, мұндай шағымдардың немесе талаптардың нәтижесінде туындайтын ықтимал міндеттемелер (олар болғанда) Корпорацияның келешектегі қаржылық жағдайына немесе қызмет нәтижелеріне айтарлықтай теріс ықпал етпейді.

Пайдаланылмаған несиелік желілері

31 желтоқсанға Корпорацияның шарттық және шартты міндеттемелеріне келесі позициялар кірді:

	2015	2014
Пайдаланылмаған несиелер желілері – клиенттерге берілген несиелер	30.092.376	27.153.834

2015 жылдың 31 желтоқсанына Корпорация пайдаланылмаған несиелік желілерінің келесі шоғырлануымен сипатталды – ірі 10 байланысқан емес тарапқа 3.170.304 мың теңге келді, бұл жиынтық пайдаланылмаған несиелік желілерінің жалпы сомасының 12% құрады (2014 жылдың 31 желтоқсанына: 11.748.517 мың теңге немесе 23%).

Қарыздар бойынша міндеттемелер жөніндегі келісімде Корпорацияның ол үшін жағымсыз жағдайлар орын алған жағдайда, сондай-ақ несиелендіру үшін ресурстар болмай қалған жағдайда келісімнен біржақты тәртіппен шығу құқығы көзделген.

20. Тәуекелдерді басқару

Кіріспесі

Корпорация қызметіне тән тәуекелдер. Корпорация анықтау, бағалау және бақылаудың үздіксіз үрдісі барысында, сондай-ақ тәуекел шектерін және ішкі бақылаудың басқа шараларын белгілеу арқылы тәуекелдерді басқаруды жүзеге асырады. Тәуекелдерді басқару үрдісі Корпорацияның тұрақты тиімділігін ұстап тұру үшін шешуші маңызға ие және Корпорацияның әрбір жеке қызметкері міндеттеріне байланысты тәуекелдер үшін жауап береді. Корпорация несиелік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне, нарықтық тәуекелге және алдын ала төлем бойынша ұшырағыш келеді. Корпорация, сондай-ақ операциялық тәуекелдерге де ұшырағыш.

Тәуекелдерді тәуелсіз бақылау үрдісі ортаны, технологияны өзгерту немесе саладағы өзгерістер сияқты қызмет жүргізу тәуекелдеріне жатпайды. Корпорацияның мұндай тәуекелдерді стратегиялық жоспарлау үрдісі барысында бақылайды.

Тәуекелдерді басқару құрылымы

Тәуекелдерді анықтау мен оларды бақылауға жалпы жауап беретін Директорлар кеңесі, алайда, тәуекелдерді басқару мен бақылауға жауапты жекелеген тәуелсіз органдар да бар.

Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқарудың жалпы амал-тәсілдеріне, тәуекелдерді басқарудың стратегиялар мен ұстанымдарын бекітуге жауап береді.

Басқарма

Басқарманың міндеті Корпорациядағы тәуекелдерді басқару үрдісін бақылау болып табылады.

Тәуекел-менеджменті департаменті

Тәуекел-менеджменті департаменті тәуелсіз бақылау барысын қамтамасыз ету үшін тәуекелдер басқармасымен байланысты процедуралардың ендірілуі және жүргізілуі үшін, сондай-ақ Корпорацияның тәуекелдері мен тәуекелдер лимиттерін басқару қағидаттарын, саясаттарын сақтауды бақылау үшін жауап береді. Тәуекел-менеджменті департаментінің құрамына екі құрылымдық бөлімше кіреді: Қаржылық тәуекелдер бөлімі мен Несиелік тәуекелдер бөлімі.

Қазынашылық департаменті

Корпорацияның қазынашылығы Корпорацияның активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымын басқару үшін жауап береді. Сондай-ақ Корпорацияның өтімділік тәуекелі мен қаржыландыру тәуекелі үшін негізгі жауапкершілік қазынашылық мойнында.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

19. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кіріспесі (жалғасы)

Ішкі аудит қызметі

Корпорацияда өтетін тәуекелдерді басқару үрдістеріне ішкі аудит қызметі жыл сайын тексереді, ол процедуралардың жеткіліктілігін, сонымен қатар Корпорацияның бұл процедураларды орындауын тексереді. Ішкі аудит қызметі басшылықпен жүргізілген тексерулердің нәтижелерін талқылайды және өзінің қорытындыларын мен ұсыныстарын Корпорацияның Басқармасына және Директорлар кеңесіне тікелей береді.

Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері

Корпорация тәуекелдері күнделікті қызмет барысында орын алуы мүмкін күтілетін шығынды да, санақ модельдері негізінде неғұрлым үлкен нақты шығындардың бағасы болып табылатын болжанбаған шығындарды да бейнелейтін әдіс көмегімен бағаланады.

Тәуекелдерге мониторинг жүргізу және бақылау, негізінен ҚазАгро Корпорация үшін белгілеген шектерге негізделеді. Мұндай лимиттер Корпорацияның қызметті жүргізу стратегиясын және ол қызмет ететін нарықтық жағдайларды көрсетеді.

Қызметтің барлық түрлері бойынша алынған ақпарат тәуекелдерді сараптау, бақылау және ерте бастан анықтау мақсатында зерттеледі және өңделеді. Көрсетілген ақпарат Басқармаға, Тәуекелдер комитетіне және Корпорацияның әрбір бөлімшесінің басшыларына түсініктемелермен бірге ұсынылады. Есепте несиелік тәуекелдің жиынтық мөлшері, болжамды несиелік көрсеткіштер, белгіленген тәуекел шектерінің шектеулері, өтімділік көрсеткіштері және тәуекел деңгейіндегі өзгерістер туралы ақпарат бар. Ай сайын салалар, клиенттер мен географиялық аймақтар бөлігінде тәуекелдер туралы ақпаратты ұсынады. Токсан сайын Директорлар кеңесі тәуекелдер туралы толық есепті алады, әрі онда Корпорацияның тәуекелдерін бағалау және тиісті шешімдерді қабылдау үшін барлық қажетті ақпарат бар.

Тәуекелдің аса шоғырлануы

Тәуекелдің аса шоғырлануын болдырмас үшін Корпорацияға әртарапандырылған портфельді қолдауға бағытталған арнайы қағидаттар кіреді. Шоғырланумен белгіленген тәуекел басқарылады.

Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел – Корпорация клиенттерінің немесе қарсы агенттерінің шарттық міндеттемелерін орындамауы салдарынан шығынға ұшырау тәуекелі. Корпорация несиелік тәуекелді жекелеген қарсы агенттер бойынша Корпорация қабылдауға лайын тәуекелдің шекті мөлшерін белгілеу арқылы, сондай-ақ тәуекелдің белгіленген шектерінің сақталуына мониторинг жүргізу көмегімен басқарады. Сөйтіп, өзара үлестес бір компанияда немесе компаниялар тобында несиелік тәуекелдің шоғырлануын болдырмас үшін Корпорацияның меншікті капиталының 23% артық емес мөлшерде лимит белгіленген. Банк аралық операциялар бойынша қарсы агент-банктерге арналған лимитті ҚазАгро белгілейді.

Корпорация оның жекелеген бөлімшелері жүзеге асыратын қамтамасыз ету мөлшерін кезеңділікпен қайта қарауды қоса отырып, қарсы агенттердің несиелік қабілетіндегі мүмкін өзгерістерді ертерек анықтауды қамтамасыз ету үшін несиелік сапаны тексеру процедурасын әзірледі. Қарсы агенттер бойынша шектер әрбір қарсы агентке несиелік рейтинг беретін несиелік тәуекелді жіктеу жүйесін пайдалана отырып анықталды. Рейтингітер тұрақты түрде қайта қарастырылып отырады. Несиелік сапаны тексеру процедурасы Корпорацияға өзі бейім тәуекелдер бойынша әлеуетті шығындардың мөлшерін бағалау және қажетті шаралар қабылдау мүмкіндігін береді.

Өзара есептесу туралы бас келісімдерді және қамтамасыз етуді ұсыну туралы келісімдерді пайдаланудың салдарынан болған тәуекелдің азаюының ықпалын ескерместен, туынды құралдарды қоса алғанда, қаржылық жағдай туралы есептің баптары бойынша несиелік тәуекелдің ең көп мөлшерін олардың баланстық құнымен барынша дәл көрсетеді.

Қаржы құралдарының әрбір класы бойынша несиелік тәуекелдің ең көп мөлшері жөнінде қосымша ақпаратты алу үшін 5-7, 20-ескертпелерді қараңыз.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

19. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)**Несиелік тәуекел (жалғасы)***Қаржы активтерінің кластары бойынша несиелік сапа*

Корпорация қаржы активтерінің несиелік сапасын ішкі рейтинг беру жүйесінің көмегімен басқарады. Төмендегі кестеде Корпорацияның несиелік рейтингтер жүйесінің негізінде несиелерге байланысты баланс баптары бойынша активтердің кластары бөлігіндегі несиелік сапасының сараптамасы берілді. Қаржылық жағдайы жақсы және мерзімі өткен берешегі жоқ клиенттерге берілген несиелер стандартты ретінде жіктелген. Құнсыздандудың және ұжымдық негізде резервтеудің жоғары пайызын қолданудың бірқатар факторы болған жағдайда, бұл қарыздар Субстандарттылар санатына қосылады.

2015 жылдың 31 желтоқсанына	Стандарт- ты рейтинг	Субстан- дартты	Мерзімі өткен, бірақ құнсыздан- баған	Жеке құнсыз- данған	Жиыны
Ақша қаражаты мен оның баламалары (қолма-қол ақшаны қоспағанда)	7.414.091	-	-	-	7.414.091
Несиелік ұйымдардағы қаражат	9.307.490	-	-	-	9.307.490
Клиенттерге берілетін несиелер	93.742.584	16.243.568	7.860.499	26.370.458	144.217.109
Жиыны	110.464.165	16.243.568	7.860.499	26.370.458	160.938.690

2014 жылдың 31 желтоқсанына	Стандарт- ты рейтинг	Субстан- дартты	Мерзімі өткен, бірақ құнсыздан- баған	Жеке құнсыз- данған	Жиыны
Ақша қаражаты мен оның баламалары (қолма-қол ақшаны қоспағанда)	1.517.994	-	-	-	1.517.994
Несиелік ұйымдардағы қаражат	107.523	-	-	-	107.523
Клиенттерге берілетін несиелер	76.688.753	20.166.273	9.509.679	10.567.383	116.932.088
Жиыны	78.314.270	20.166.273	9.509.679	10.567.383	118.557.605

Өз саясатына сәйкес, Корпорация несиелік портфелінің аясында дәл және біркелкі рейтингтер беруді жүзеге асыруы тиіс. Бұл қолданыстағы тәуекелдерді шоғырландыра басқару мүмкіндігін қамтамасыз етеді, сондай-ақ несиелік тәуекел мөлшерін алуан қызмет түрлері, географиялық өңірлер мен өнімдер бойынша салыстыруға мүмкіндік береді.

Қаржы активтері кластарының бөлігінде төлемді кешеуілдету күнінен өткен мерзімдер бойынша мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған несиелерді талдау:

	30 күннен кем	31-60 күн	61-90 күн	Жиыны
Клиенттерге берілетін несиелер				
2015	4.040.947	3.219.104	600.448	7.860.499
2014	3.495.830	4.788.920	1.224.929	9.509.679

Құнсыздандуды бағалау

Несиелердің құнсыздандуын тексеру кезінде ескерілетін негізгі факторлар мыналар болып табылады: пайыздар төлемдері мен негізгі қарыз сомасын өтеу төлемдері мерзімінің 90 күннен артық өтуі; қарсыагенттердің қаржылық қиыншылықтарының, несиелік рейтингінің төмендеуінің немесе шарттың бастапқы талаптарының бұзылуының белгілі болуы. Корпорация құнсыздандуға тексеруді дербес негізде бағаланатын резервтер және жиынтық негізде бағаланатын резервтер етіп екі деңгейде жүргізеді.

Жиынтық негізде бағаланатын резервтер

Дербес маңызды болып табылмайтын несиелердің құнсызданду резервтері, сондай-ақ дербес құнсыздандудың объективті белгілері жоқ, дербес маңызды болып табылатын несиелерге қатысты резервтер жиынтық негізде бағаланады. Резервтер әрбір есепті мерзімге бағаланады, мұндайда әрбір несиелік портфель жеке тестіленеді.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

19. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Несиелік тәуекел (жалғасы)

Жиынтық негізде бағаланатын резервтер (жалғасы)

Жиынтық негізде бағалау кезінде дербес құнсызданудың объективті белгілері болмаса да орын алуы мүмкін портфельдің құнсыздануы анықталады. Құнсыздану шығындары мынадай ақпарат негізінде анықталады: өткен кезеңдердегі портфель бойынша шығындар, ағымдағы экономикалық жағдайлар, шығын орын алуы ықтимал сәттен және дербес бағаланатын құнсыздану резервін құруды талап етуді белгілеу сәтінен бастап долбарлы уақыт кезеңі, сондай-ақ алынуы күтілетін сома және актив құнсызданған соң құнды қалпына келтіру. Тәуекелді басқару бөлімшесінің басшылығы бір жылға дейін созылуы мүмкін осы кезеңді анықтау үшін жауап береді. Содан кейін Корпорацияның несиелік бөлімшесінің басшылығы құнсыздану резервінің Корпорацияның жалпы саясатына сәйкестігін тексереді.

Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару

Өтімділік тәуекелі – Корпорацияның төлемдер бойынша өз міндеттемелерін әдеттегі немесе төтенше жағдайларда өтеу мерзімі келген кезде орындай алмау тәуекелі. Осы тәуекелді шектеу мақсатында Корпорация басшылығы түрлі қаржыландыру көздерінің қолжетімділігін қамтамасыз етті. Басшылық сондай-ақ өтімділікті ескере отырып, активтерді басқаруды және болашақ ақша ағымдары мен өтімділікке күнделікті мониторинг жүргізуді жүзеге асырады.

Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелер сараптамасы

Төмендегі кестеде 2015 және 2014 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу бойынша шарттық дисконтталмаған міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлігіндегі Корпорацияның қаржылық міндеттемелері берілді.

<i>Қаржылық міндеттемелер 2015 жылдың 31 желтоқсанына</i>	<i>3 айдан кем</i>	<i>3 айдан 12 айға дейін</i>	<i>1 жылдан 5 жылға дейін</i>	<i>5 жылдан артық</i>	<i>Жиыны</i>
Акционердің алдындағы берешек	541.255	16.927.820	11.826.716	1.794.278	31.090.069
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	425.000	1.879.783	9.219.132	33.219.353	44.743.268
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	–	20.008	–	–	20.008
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	966.255	18.827.611	21.045.848	35.013.631	75.853.345

<i>Қаржылық міндеттемелер 2014 жылғы 31 желтоқсанға</i>	<i>3 айдан кем</i>	<i>3 айдан 12 айға дейін</i>	<i>1 жылдан 5 жылға дейін</i>	<i>5 жылдан артық</i>	<i>Жиыны</i>
Несиелік ұйымдардың қаражаты	35.250	2.032.250	–	–	2.067.500
Акционердің алдындағы берешек	209.806	1.763.762	9.729.037	3.042.082	14.744.687
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	850	3.071.750	8.500	24.250	3.105.350
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	11.353	31.540	20.008	–	62.901
Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны	257.259	6.899.302	9.757.545	3.066.332	19.980.438

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – қаржы құралдары бойынша болашақ ақша ағымдарының әділ құны пайыздық мөлшерлемелер және валюта бағамдары сияқты нарықтық өлшемдердің өзгеруі салдарынан ауытқитын тәуекелдер.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

19. Тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Нарықтық тәуекел (жалғасы)

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі пайыздық мөлшерлемедегі өзгерістердің болашақ ақша ағымдарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер ету мүмкіндігі салдарынан туындайды. Корпорацияның активтері мен міндеттемелері бойынша пайыздық мөлшерлемелер (индекстелген шығарылған борыштық бағалы қағаздарды қоспағанда) тіркелген болып табылады. Корпорация тұрақты негізде индекстелген борыштық бағалы қағаздардан туындайтын инфляция деңгейінің өзгеруінен болатын тәуекелдердің мониторингін жасап отырады. Корпорация ашық нарықта мұндай құралдарды кері сатып алуды қарастыру, ал шығыстар айтарлықтай ұлғайған жағдайда инфляция индексіне өзгерістер болған кезде борышқа қызмет көрсету құқығына ие.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – қаржы құралының құны валюта бағамдарының өзгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі.

Келесі кестеде Корпорацияның 31 желтоқсанға саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелер бойынша, сондай-ақ болжамды ақша ағындары бойынша едәуір позициялары бар валюталар көрсетілген. Жасалған талдау пайда мен шығыстар туралы есепке Қазақстандық теңгеге қатысты валюта бағамдарындағы ықтимал өзгерістің әсері есебінен тұрады (саудаланбайтын монетарлық активтер мен міндеттемелердің болуы салдарынан олардың әділ құны валюта бағамының өзгеруіне сезімтал келеді). Капиталға әсер пайда мен шығыстар туралы есеп әсерінен ерекшеленбейді. Барлық басқа параметрлер тұрақты өлшемдермен қабылданған. Кестедегі теріс сомалар пайда мен шығыстар туралы есепте немесе капиталда ықтимал таза азаюды көрсетеді, ал оң сомалар әлеуетті таза ұлғаюды көрсетеді.

Валюта	Валюта бағамындағы өзгеріс % 2015	Салық салынғанға дейін табысқа әсері 2015	Валюта бағамындағы өзгеріс % 2014	Салық салынғанға дейін табысқа әсері 2014
USD	+60,00%	13.933	+17,37%	3.751
USD	-20,00%	(4.644)	-17,37%	(3.751)

Мерзімнен бұрын өтеу тәуекелі

Мерзімінен бұрын өтеу тәуекелі – Корпорацияның клиенттері мен контрагенттерінің міндеттемелерді болжанғаннан ерте немесе кеш өтеуді талап етуі немесе өтеуі салдарынан қаржылық шығынға ұшырауы.

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел – жүйенің істен шығуы, қызметкерлердің қателіктері, алаяқтық немесе сыртқы оқиғалар салдарынан туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі қызметін тоқтатқан кезде, операциялық тәуекелдер беделге зиян келтіруі, құқықтық салдарының болуы немесе қаржылық шығындарға әкеліп соқтыруы мүмкін. Корпорация барлық операциялық тәуекелдер жойылды деген болжам жасай алмайды, бірақ бақылау жүйесінің көмегімен және әлеуетті тәуекелдерді қадағалау мен тиісті реакциялар арқылы Корпорация мұндай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттерді, кіру құқығын тиімді бөлуді, бекіту және салыстыру процедураларын, қызметкерлерді оқытуды, сондай-ақ ішкі аудитті қоса алғанда бағалау процедураларын қарастырады.

21. Қаржы құралдарының әділ құны

Корпорация қаржы құралдарының әділ құны туралы ақпаратты анықтау және жариялау үшін бағалау әдістерінің мынадай иерархиялық құрылымын пайдаланады:

- 1-денгей: сәйкес активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтардағы баға белгілеулер;
- 2-денгей: бүкіл бастапқы дерек нарықта байқалатын ақпаратқа тікелей немесе жанама негізделетін есептілікте бейнеленетін әділ құн сомасына елеулі әсер ететін бағалау моделі;
- 3-денгей: нарықта байқалатын ақпаратқа негізделмейтін есептілікте бейнеленетін әділ құн сомасына елеулі әсер ететін бүкіл бастапқы деректі пайдаланатын бағалау моделі.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

20. Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)

Келесі кестеде әділ құны әділ күн көздерінің иерархиясы деңгейінің бөлігінде ашылып көрсетілетін қаржы құралдарының талдауы ұсынылған:

	Бағалау күні	Пайдалана отырып әділ құнды бағалау			Жиыны
		Белсенді нарықтардағы баға белгілеулер (1-деңгей)	Айтарлықтай бақыланатын бастапқы деректер (2-деңгей)	Айтарлықтай бақыланбайтын бастапқы деректер (3-деңгей)	
Әділ құны ашылып көрсетілетін активтер					
Ақша қаражаты мен оның баламалары	2015 жылғы 31 желтоқсан	7.414.124	-	-	7.414.124
Несиелік ұйымдардағы қаражат	2015 жылғы 31 желтоқсан			9.232.119	9.232.119
Клиенттерге берілетін несиелер	2015 жылғы 31 желтоқсан	-	-	120.959.253	120.959.253
Әділ құны ашылып көрсетілетін міндеттемелер					
Акционердің алдындағы берешек	2015 жылғы 31 желтоқсан	-	-	26.322.770	26.322.770
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2015 жылғы 31 желтоқсан	23.510.200	-	-	23.510.200
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	2015 жылғы 31 желтоқсан	-	-	19.942	19.942
Әділ құны ашылып көрсетілетін активтер					
Ақша қаражаты мен оның баламалары	2014 жылғы 31 желтоқсан	1.518.118	-	-	1.518.118
Несиелік ұйымдардағы қаражат	2014 жылғы 31 желтоқсан			107.523	107.523
Клиенттерге берілетін несиелер	2014 жылғы 31 желтоқсан	-	-	97.563.033	97.563.033
Әділ құны ашылып көрсетілетін міндеттемелер					
Несиелік ұйымдардың қаражаты	2014 жылғы 31 желтоқсан	-	-	2.012.375	2.012.375
Акционердің алдындағы берешек	2014 жылғы 31 желтоқсан	-	-	11.859.366	11.859.366
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2014 жылғы 31 желтоқсан	2.864.997	-	-	2.864.997
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	2014 жылғы 31 желтоқсан	-	-	60.278	60.278

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

20. Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)**Қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша көрсетілмеген қаржы құралдары**

Төменде қаржылық есептілікте көрсетілген Корпорацияның қаржы құралдарының ағымдағы және әділ құнының салыстыруы көрсетілген. Кестеде қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құны көрсетілмеген.

2015 жылдың 31 желтоқсанына	Баланстық құны	Әділ құны	Мойындалмаған кіріс/(шығыс)
Қаржы активтері			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	7.414.124	7.414.124	-
Несиелік ұйымдардағы қаражат	9.243.167	9.232.119	(11.048)
Клиенттерге берілетін несиелер	124.504.541	120.959.253	(3.545.288)
Қаржылық міндеттемелер			
Акционердің алдындағы берешек	27.360.358	26.322.770	1.037.588
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27.742.150	23.510.200	4.231.950
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	19.942	19.942	-
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістер жиыны			1.713.202

2014 жылдың 31 желтоқсанына	Баланстық құны	Әділ құны	Мойындалмаған кіріс/(шығыс)
Қаржы активтері			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	1.518.118	1.518.118	-
Несиелік ұйымдардағы қаражат	107.523	107.523	-
Клиенттерге берілетін несиелер	100.605.389	97.563.033	(3.042.356)
Қаржылық міндеттемелер			
Несиелік ұйымдардағы қаражат	2.012.375	2.012.375	-
Акционердің алдындағы берешек	12.532.609	11.859.366	673.243
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2.883.066	2.864.997	18.069
Мемлекеттік және бюджеттен тыс ұйымдардың алдындағы берешек	59.779	60.278	(499)
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістер жиыны			(2.351.543)

Төменде әділ құны бойынша осы қаржылық есептілікте бейнеленбеген қаржы құралдарының әділ құнын анықтау кезінде пайдаланылған әдістемелер мем мүмкіндіктер сипатталды.

Әділ құны шамамен олардың ағымдағы құнына тең активтер

Өтімді болып табылатын немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан кем) қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер жағдайында, олардың ағымдағы құны шамамен әділ құнына тең болуы мүмкін. Бұл мүмкіндік талап еткенге дейінгі салымдарға, өтеу мерзімі белгіленбеген жинақ шоттарына да қолданылады.

Тіркелген мөлшерлемелі және қалқымалы мөлшерлемелі қаржы құралдары

Биржада баға берілетін борыштық құралдар жағдайында, әділ құн жарияланған нарықтық бағаға негізделген. Баға берілмейтін борыштық құралдар жағдайында, ұксас несиелік тәуекел мен талаптардағы борыштық құралдар үшін өтеуге дейін қалған уақыт кезеңі ескеріле отырып ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының моделі қолданылады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

22. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау

Төмендегі кестеде күтілетін өтеу мерзіміне қатысты активтер мен міндеттемелер берілді. Корпорацияның дисконтталмаған шарттық міндеттемелері туралы ақпарат «Тәуекелдерді басқару» ескертпесінде ашылған.

	2015			2014		
	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жиыны	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жиыны
Қаржы активтері						
Ақша қаражаты мен оның баламалары	7.414.124	-	7.414.124	1.518.118	-	1.518.118
Несиелік ұйымдардағы қаражат	5.421.028	3.822.139	9.243.167	20.185	87.338	107.523
Клиенттерге берілетін несиелер	40.839.599	83.664.942	124.504.541	36.571.416	64.033.973	100.605.389
Сатуға арналған активтер	5.250	-	5.250	10.500	-	10.500
Негізгі құралдар	-	244.758	244.758	-	205.189	205.189
Жылжымайтын мүлікке инвестициялар	-	359.573	359.573	-	74.599	74.599
Материалдық емес активтер	-	175.247	175.247	-	206.628	206.628
Табыс салығы бойынша ағымдағы активтер	233.574	-	233.574	422.490	-	422.490
Табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер	-	427.022	427.022	-	565.562	565.562
Басқа да активтер	365.145	997.018	1.362.163	624.445	1.310.788	1.935.233
Активтердің жиыны	54.278.720	89.690.699	143.969.419	39.167.154	66.484.077	105.651.231
Қаржылық міндеттемелер						
Несиелік ұйымдардың қаражаты	-	-	-	2.012.375	-	2.012.375
Акционердің алдындағы берешек	16.372.242	10.988.116	27.360.358	1.961.952	10.570.657	12.532.609
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	365.880	27.376.270	27.742.150	2.863.070	19.996	2.883.066
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	19.942	-	19.942	42.054	17.725	59.779
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	152.885	-	152.885	133.914	-	133.914
Басқа да міндеттемелер	230.230	-	230.230	125.258	-	125.258
Міндеттемелердің жиыны	17.141.179	38.364.386	55.505.565	7.138.623	10.608.378	17.747.001
Таза позиция	37.137.541	51.326.313	88.463.854	32.028.531	55.875.699	87.904.230

23. Байланысты тараптармен операциялар

24 ХКЕС (IAS) «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» сәйкес, тараптардың бірінің екіншінің қаржылық және операциялық шешімдеріне елеулі әсер ету немесе бақылау мүмкіндігі бар тараптар байланысты деп саналады. Тараптардың байланыстылығы туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынастарының мазмұны да ескеріледі.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелер жасауы мүмкін. Мұндай мәмілелердің бағалары мен талаптары байланыспаған тараптардың арасындағы мәмілелердің бағалары мен талаптарынан ерекшеленуі мүмкін.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

22. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Байланысты тараптармен операциялар көлемі, жыл соңындағы сальдо, сондай-ақ бір жылғы шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде көрсетілген:

	2015			2014				
	Акциянер	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Қауымдасқан компаниялар	Үкіметтің алдындағы берешек	Акциянер	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Қауымдасқан компаниялар	Үкіметтің алдындағы берешек
1 қаңтарда клиенттерге берілген несиелер	-	4.289.597	-	-	-	3.566.177	-	-
Жыл ішінде берілген несиелер	-	-	-	-	-	972.078	-	-
Жыл ішінде несиелерді өтеу	-	(4.289.597)	-	-	-	(248.658)	-	-
Берілген, бірақ 31 желтоқсанға өтелмеген несиелер	-	-	-	-	-	4.289.597	-	-
Жыл ішіндегі пайыздық кірістер	-	207.244	-	-	-	158.169	-	-
1 қаңтарда алынған несиелер	12.532.609	-	-	59.779	47.536.685	-	-	86.868
Жыл ішінде алынған несиелер	31.587.143	-	-	-	8.822.854	-	-	-
Жыл ішінде несиелерді өтеу	(16.821.274)	-	-	(42.471)	(44.411.590)	-	-	(31.140)
Дисконт амортизациясы	61.880	-	-	2.634	584.660	-	-	4.051
31 желтоқсанда алынған несиелер	27.360.358	-	-	19.942	12.632.609	-	-	59.779
Жыл ішіндегі пайыздық шығыстар	759.614	-	-	310	395.740	-	-	523

2015 жылы негізгі басқарушы персонал 5 адамнан (2014 жыл: 5 адам) тұрды. Негізгі басқарушы персоналға сыйақыға келесі позициялар жатады:

	2015	2014
Қызметкерлерге жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	68.995	60.982
Өлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	6.992	6.227
Негізгі басқарушы қызметкерлерге сыйақының жиыны	75.987	67.209

	2015	2014
Пайдаланылмаған несиелік желілері – қауымдасқан компанияларға берілген несиелер	-	180.180

24. Капитал жеткіліктігі

Корпорация қызметіне тән тәуекелдерден қорғану мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Корпорация капиталының жеткіліктілігі өзге әдістермен қатар Корпорация қызметін қадағалауды жүзеге асыру кезінде ҚҚК белгілеген коэффициенттерді қолдана отырып бақыланады.

Корпорация үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты Компанияның капиталға қатысты сыртқы талаптарды сақтауынан және жоғары несиелік рейтинг пен қызметті жүзеге асыру мен акционерлік құнды максималдандыруға қажет капитал жеткіліктілігінің нормативтерін ұстап тұруды қамтамасыз етуден тұрады. 2015 жылдың ішінде Корпорация капиталға қатысты ҚР заңнамасында белгіленген барлық сыртқы талаптарды толық сақтады.

(Мың теңгемен, егер өзгесі көрсетілмесе)

23. Капитал жеткіліктігі (жалғасы)**ҚҚК белгілеген капитал жеткіліктілігінің коэффициенті**

ҚҚК банк қызметінің жекелеген түрлерімен айналысатын компаниялардан k1 және k1-2 капиталдың жеткіліктілік коэффициентін активтердің 6% мөлшерінде қолдауын және k1-3 капиталдың жалпы жеткіліктілік коэффициентін тәуекелді ескере отырып алынған активтердің 12% мөлшерінде қолдауды талап етеді. 2015 және 2014 жылдары ҚҚК талаптарына сәйкес есептелген тәуекелді ескере отырып алынған активтер Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленген Корпорацияның қаржылық есептілігінің негізінде алынды. 31 желтоқсанға осы негізде Корпорация капиталының жеткіліктілік коэффициенті былайша болды:

	2015	2014
Бірінші деңгейдегі капитал	87.315.602	87.349.189
Екінші деңгейдегі капитал	1.085.329	496.207
Заңды тұлғаның жарғылық капиталындағы қатысу үлестері	(5.250)	(10.500)
Капиталдың жиыны	88.395.681	87.834.896
Тәуекелді ескере отырып алынған активтер	142.871.092	104.518.486
Шартты және ықтимал міндеттемелер	15.046.188	13.576.917
Операциялық тәуекел	4.232.651	3.476.372
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1)	60,6%	85,2%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-2)	55,3%	74,0%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-3)	54,5%	72,3%

25. Есепті күннен кейінгі оқиға

2016 жылғы 26 ақпанда Корпорация ҚазАгро-мен № 22 с қарыз шартын жасады. Келісім бойынша қарыз сомасы 21.000.000 мың теңге болды. Қарыз агроөнеркәсіп кешенінің субъектілерін одан кейін несиелендіру үшін берілді.